

AVUSTRALYA PAZAR BİLGİLERİ

1. Dış Ticaret Politikası ve Uygulamaları

- Dış Ticaret Mevzuatı (İthalat Rejimi, İhracat Rejimi)

Avustralya'nın kıta ülkesi olması nedeniyle ülkenin dış ticaretinde kullanılan ana taşımacılığın denizyolları olduğu bilinmektedir. Önemli limanlar arasında Port of Melbourne, Port Botany, Port of Newcastle, Port Hedland, Port of Brisbane, Fremantle Harbour, Port of Darwin, Port Townsville ve Port Adelaide yer almaktadır. Ağırlıklı olarak nüfusun yoğun olduğu Sidney, Melburn ve Brisbane şehirlerine yakın limanlar önemli ticari rotaları arasındadır. Bu şehirler arasında ayrıca karayolları taşımacılığının gelişmiş olduğu bilinmekte ve çok fazla sayıda ağır yük taşıyan lojistik tır ve kamyonlar tarafından bu taşımacılık faaliyetleri sürdürülmektedir. Bununla birlikte, yer altı zenginlikleri açısından dünyadaki sayılı ülkeler arasında yer alan Avustralya'da demiryolları ile demir cevheri gibi bazı madenlerin önemli limanlara ihracat gerçekleştirilmek üzere ulaştırılması sağlanmaktadır. Bu limanlar arasında Port Hedland önemli bir yere sahiptir.

Bu bağlamda, Batı Avustralya, Queensland, New South Wales ve Güney Avustralya Eyaletlerindeki limana taşıma faaliyetleri önemli bir yer tutmaktadır. Aynı zamanda Güney Avustralya Eyaletindeki tahıl ürünlerinin taşımacılığında demiryolu ve karayolu taşımacılığı kullanılarak limanlara ulaşım sağlanmaktadır. Yanı sıra ülkenin dış ticaretinde kullanılan havayolu güzergahlarına bakıldığında ağırlıklı olarak Güneydoğu Asya bölgesi ve kıtaya yakın olan Papua Yeni Gine ve takım adalar hinterlandı oluştururken Kuzey Amerika ve Avrupa'nın (özellikle ithalat) oldukça önemli yer tuttuğu görülmektedir. Uluslararası hava taşımacılığı hacim olarak Avustralya'nın toplam mal ticaretinin yüzde 0,1'inden azını temsil etmekle birlikte değer olarak toplam ticaretin yüzde 21'inden fazlasını oluşturmaktadır.

Avustralya'ya kişi veya şirketlerce gerçekleştirilecek ithalat için genel olarak ithalat lisansı uygulaması bulunmamakla birlikte, bazı malların ithalinde eşyanın özelliğine göre çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarından izin alınması gerekmektedir.

Avustralya'nın navlun rotası çok çeşitlidir ve aşağıda sayılan dökme ihraç mallarının hareketini kapsar: Dağıtım merkezlerinden perakende satış noktalarına kadar demir cevheri, kömür, sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ve tahıllar, ithal motorlu taşıtların, makinelerin ve diğer mamul mallar ve hanehalkı tüketimi için bitmiş ürünlerin taşınması.

Avustralya, özellikle kamu güvenliğine zarar verebilecek, çevre kirliliğine neden olabilecek eşya ile insan, bitki ve hayvan sağlığını tehdit edebilecek bazı tarım ürünlerinin ithalatına yasaklama veya karantina uygulaması getirebilmektedir.

İlaçlar, ateşli silahlar, antika eşya, iletişim malzemeleri, taşıtlar, gıda ürünleri, canlı bitki ve canlı hayvan ve hayvansal ürünler ile uluslararası kısıtlamaya tabi ülkelerden gerçekleştirilen ithalat için ilgili kuruluştan izin alınması gerekmekte veya bu ürünler ithalatı kontrol tabi tutulmaktadır.

Avustralya, taze meyve ve sebze ile kırmızı ve tavuk eti ithalatına sıkı gıda kontrol tedbirleri uygulamaktadır (İthal Gıda Kontrol Kanunu - Imported Food Control Act 1992). İhracatçıların, gıda ürünlerine ilişkin sağlık gerekliliklerine, etiketlemeye ilişkin kurallara ve standartlara hakim olmadan Avustralya'ya yönelik imalat ve sevkiyat yapmamaları önem arz etmektedir. İthalatta uygulanan sağlık kurallarına ve uygulanan ürünlere ilişkin liste ve detaylar sürekli değişiklik gösterdiğinden sevkiyat

yapılmadan önce, Avustralya Tarım Bakanlığı Avustralya Biyogüvenlik İdaresi'nin (Biosecurity Australia) <https://www.awe.gov.au/biosecurity-trade/policy> adresli internet sitesinden ithalat için gerekli bilgi, belge ve şartlar kontrol edilmelidir. Anılan sitede <https://bicon.agriculture.gov.au/BiconWeb4.0> adresinde yer alan BICON (Biosecurity Import Conditions Database) isimli veri tabanı üzerinden madde ismi veya gümrük tarife pozisyonu girilmesi suretiyle arama yapılabilmekte ve eşya bazında ithalatta aranan şartlara ulaşılabilir.

Ürünlerini gümrükten çekmek isteyen Avustralya'daki ithalatçıların, gümrük işlemleri ve şartları konusunda bilgi almak için en yakın gümrük bilgi merkezlerine başvurmaları gerekmektedir. Bununla birlikte, gümrük idarelerinin, gümrük giriş beyannamelerini ithalatçı adına doldurma yetki ve görevi bulunmamaktadır.

Gümrük beyanname işlemleri firmanın beyanı esas alınarak yapılmakta olup, firmanın bu husustaki sorumluluğunun bilincinde olmasının ve aksi halde yanlış veya yanıltıcı bilgi vermenin ağır cezai yaptırımlara sebep olacağının farkında olması gerekmektedir. Bu nedenle, hukuki bir zorunluluk olmamakla beraber, ithalatçıların, gümrük işlemlerini gümrük komisyoncuları/müşavirleri aracılığıyla yapmaları tavsiye edilmektedir.

Gümrük Komisyoncuları, ithal malların gümrükten çekilmeleri konusunda uzmanlaşmış kişilerdir ve kendilerine Gümrük İdaresi tarafından lisans verilmiştir. Bu kişilerin adreslerine, telefon rehberi olan "Yellow Pages"deki "Customs Brokers" başlığından veya Avustralya Gümrük Komisyoncuları Birliği'nin mahalli temsilciliklerinden ulaşılabilir. Ayrıca, gümrük müşavirliği yetkisini haiz şirketler Avustralya Sınır Gücü'nün (Australian Border Force) web sayfasında (<https://www.abf.gov.au/licensing/brokers/brokerages>) yer almaktadır.

Bütün gümrük işlemlerinin %98'inin yapıldığı elektronik gümrük sistemi, resmi tatil günleri dışında, günün en az 15 saati kesintisiz hizmet vermekte ve küçük bir oranda bütün gümrük komisyoncuları bu sisteme elektronik olarak bağlı bulunmaktadır. Bireysel ithalatçılar da internet ortamında bu sisteme giriş yapabilmektedirler.

Kendi gümrük işlemlerini yapma yolunu seçen ithalatçılar, malı ithal ettikleri eyaletin gümrük işlem bölümlerinden, elle girilen gümrük beyannamesi doldurarak da gümrük işlemlerini yapabilmektedir. Standart çalışma saatleri, hafta içi 8:30 ile 17:00 arasındadır.

Daha geniş bilgi almak isteyenler, 1300 363 263 veya +61 2 6196 0196 numaralı telefonlara başvurabilirler. Gümrükle ilgili diğer bilgiler ise Avustralya Gümrük İdaresinin <http://www.abf.gov.au> adresli web sayfasından temin edilebilmektedir.

Gümrük Giriş Beyannamesi veya Gayri Resmi Giriş Beyannamesi ile birlikte Gümrük İdaresine verilmesi gereken belgeler aşağı şunlardan oluşmaktadır:

- Konşimento (Bill of Lading veya Air Waybill)
- Fatura
- Paketleme listeleri ve sigorta belgeleri gibi diğer belgeler

Avustralya Gümrük İdaresi, özel bir formda fatura talep etmemektedir. Normal ticari fatturalar ve konşimentolar gümrük beyanı esnasında kabul edilmektedir. Bu belgeler şu bilgileri içermelidir:

- Fatura şartları (FOB, CIF gibi)
- Faturadaki para birimi (AUD gibi)
- Ürünü satan firmanın (Consignor) adı ve adresi
- Ürünü satın alan firmanın (Consignee) adı ve adresi

- Ürünün tam tanımı
- Ürünü Avustralya'ya getiren gemi veya uçak şirketinin ismi
- Ürünün menşei ülke (tercihli gümrük vergisi söz konusu olması halinde, buna ilişkin üretici beyanını içermelidir)
- Ürün paketlerinin sayısı ve her pakette yer alan ürün sayısı
- Ürünün miktarı
- Ürünün alıcıya satış fiyatı
- Ürünün dış ambalajı için katlanılan işgücü maliyeti
- Dış ambalajın değeri
- Varsa telif ücretleri
- Nakliye ve sigorta ücretleri

1901 sayılı Gümrük Kanunu'na göre, ithalatçıların bir ithalat işlemiyle ilgili ticari belgeleri, talep edildiğinde Gümrük İdaresine sunulmak üzere, gümrük giriş tarihinden itibaren beş yıl süre ile saklamaları zorunludur. Bu belgelerin istenildiğinde sunulamaması halinde 2.000 AUD ceza uygulanmaktadır.

- Gümrük Vergileri

Avustralya'ya ithal edilecek bütün ürünler, gümrükten geçmek durumundadır. İthalatçılar, 1.000 AUD'nin üzerinde değere sahip tüm işlemler için resmi Gümrük Giriş Beyannamesi ibraz etmek zorundadırlar. Bu değerlerin altındaki mallar, basitleştirilmiş prosedürle gümrükten çekilebilmektedir. Dolayısıyla, bedeli 1.000 AUD altında kalan tütün ürünleri ve alkollü içkiler dışındaki eşya düşük değerli eşya (low value imports) olarak tanımlanmaktadır. Düşük değerli eşyanın ithalatında gümrük beyannamesi açma zorunluluğu bulunmamaktadır. Söz konusu eşya, Beyana Dayalı Gümrük Beyannamesi (Self-Assessed Clearance (SAC) Declaration) ile gümrükten çekilebilmekte olup ilgili belge için bir masraf oluşmamaktadır. SAC belgesi, kargo şirketleri, gümrük temsilcileri veya sisteme erişimi olan üçüncü bir taraf tarafından gümrük sistemine beyan edilmektedir.

Gümrük Giriş Beyannamesinin ücreti, elektronik giriş veya elle giriş yapılmasına bağlı olarak değişmektedir.

Avustralya Gümrüğü, ithal edilen ürünlerin gümrük vergisine esas kıymetinin tespitinde, Dünya Ticaret Örgütü'nün Kıymet Anlaşması'nın kriterlerini esas almaktadır. İthal edilen ürünün kıymetinin tespitinde, başka bir ifade ile malın gümrük değerinin tespitinde, birden fazla yöntem olmakla birlikte, en çok kullanılan yol "alım değeri" (transaction value) metodudur. Bu değer, mal için ödenen gerçek değerdir. Bu metodun ana şartı, alıcı ile satıcı arasında malın fiyatını etkileyebilecek bir ilişki bulunmamasıdır. Matrah tespiti teknik ve detaylı bir konu olduğu için, bu hususta sorunla karşılaşan ithalatçıların Gümrük İdaresi yetkilileri veya gümrük müşavir/komisyoncuları ile görüşmelerinde fayda görülmektedir.

Avustralya'ya ithal edilen malın gümrük değerinin tespitinde, ithalatçı tarafından beyan edilen fiyat esas alınmakta ve gümrük idaresi, genellikle bu fiyatın doğruluğunun tespiti amacıyla ithalatçıdan ticari belgeleri talep etmemektedir. Ancak, gümrük idaresi beyanın doğruluğu konusunda şüphe duyarsa ilave bilgi ve belge talep etmekte, ithalatçının yanlış bilgi verdiği tespit edilirse cezai müeyyide uygulanmaktadır.

Bu bağlamda, beyana dayalı sistemin gereği ithalatçının bu sorumluluğunun farkında olmasında ve çıkabilecek sorunları dikkate alarak ithal eşyaya ilişkin bilgi ve belgeleri beş yıl süreyle saklamalarında yarar görülmektedir.

Avustralya'nın harmonize sistemi esas alan gümrük tarife cetvelinde ithalatı uygulanacak gümrük vergileri gösterilmekte olup, söz konusu cetvelde yer alan gümrük vergilerinin çok büyük bir kısmı ithal fiyatı üzerinden verginin belirlendiği "ad valorem" nitelikli vergilerdir. Bu kapsamda, peynir ve lor hariç olmak üzere tarife cetvelinde yer alan ürünlerin tamamında %0 ila %5 seviyesinde değişen oranlarda gümrük vergisi uygulanmaktadır. (Peynir ve lorda ton başına uygulanan 1.220 AUD gümrük vergisi yaklaşık %20'ye denk gelmektedir).

Dünya Ticaret Örgütü 2020 yılı Ticaret Politikaları Gözden Geçirme Raporuna göre, basit bir gümrük vergisi yapısına sahip Avustralya'nın Gümrük Tarife Cetvelinde sekiz haneli olarak yer alan 6.474 adet tarife pozisyonunun yaklaşık %50'sinde gümrük vergisi tüm ülkelere karşı "muaf" olarak uygulanmaktadır. Tarım ürünlerindeki basit ortalama koruma oranı %1,2, sanayi ürünlerindeki ortalama koruma oranı %2,6 seviyesinde iken, tüm ithalat rejimi için ortalama koruma oranı %2,4 seviyesinde oluşmaktadır.

Diğer taraftan, bazı durumlarda, anti-damping ve karşılıklı alınan önlemler çerçevesinde ürün veya ülke bazlı olmak üzere ek vergiler de uygulanabilmektedir. Avustralya gümrük tarife cetvelinin online versiyonuna <https://www.abf.gov.au/importing-exporting-and-manufacturing/tariff-classification/current-tariff/schedule-3> adresinden ulaşmak mümkün bulunmaktadır.

Gümrük vergileri, ürünün çeşidi ve menşe ülkeye göre değişiklik gösterebilmektedir. Örneğin, Avustralya, GSP (Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi) kapsamında, DC olarak sınıflandırılan az gelişmiş ülkeler ile DCS olarak isimlendirilen gelişme yolundaki ülkelere yapılan bazı ürünlerin ithalatında normal tarifeye göre daha düşük gümrük vergisi uygulamaktadır. Türkiye de DCS grubuna giren ülkelere birisi olup, DC grubuna tanınan miktar kadar olmasa da bazı malların ithalatında normal tarifeden daha düşük gümrük vergisi alınmaktadır. Bu itibarla, ihracatçılarımızın, Avustralya'ya ihraç etmek istedikleri ürünlerin bu kapsama girip girmediğini tespit etmelerinde yarar bulunmaktadır.

Tarife Taviz Programı, bazı belirli şartlar altında, bazı ürünlerin gümrük vergisinden muaf olarak veya indirimli vergi uygulanarak ithal edilmesine imkân vermektedir. İthalatçılar, iç piyasada üretilen aynı veya benzer ürün bulunmaması durumunda, ithal ettikleri ürünler için gümrük vergisinin kaldırılması talebinde bulunabilmektedirler. Konuya ilişkin detaylı bilgi <https://www.abf.gov.au/importing-exporting-and-manufacturing/importing/cost-of-importing-goods/concession-schemes> adresinden temin edilebilir.

The Project By-Law Programı da (PBS), Avustralya'da üretilen benzer ürünlerin bulunmaması halinde, tarım ve altyapı gibi önemli projelerde kullanılmak üzere ithal edilen sermaye mallarının gümrüksüz ithaline izin vermektedir. Bu durumda ithal edilecek ekipmanların toplam değerinin 10 milyon AUD'den fazla olması gerekmektedir.

Avustralya Gümrük İdaresi, kişi veya şirketlerden mal ithalatında lisans talep etmemektedir. Bununla birlikte, ürünün yapısına bağlı olarak, bazı izinlerin alınması gerekmektedir.

Avustralya'da bazı ürünlerin ithalatı kontrole tabi tutulmaktadır. İthalat kontrolüne tabi ürünleri ithal edecek ithalatçıların, ithalat izni almak için, ilgili kuruluşlara başvurmaları gerekmektedir. İthalat izninin, ürün Avustralya'ya gelmeden önce alınması gerekmektedir.

İthalat aşamasında kontrole tabi ürün grupları ile kontrolden sorumlu kuruluşların isimleri ve iletişim bilgileri aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1: İthalat Kontrolüne Tabi Ürünler ve Sorumlu Kuruluşlar

Ürün Grubu	Sorumlu Kuruluş
Bazı ilaçlar ve bu ilaçları içeren ürünler	Therapeutic Goods Administration GPO Box 100 Woden ACT 2606 Telephone: 1800 020 653 Internet: http://www.health.gov.au
Hayvan ve hayvansal ürünler	Biosecurity Australia GPO Box 858 Canberra City ACT 2601 Telephone: 02 6272 3933 Facsimile: 02 6272 5161 https://www.agriculture.gov.au/biosecurity
Gıda ve bitki	Imported Food Inspection Service GPO Box 858 Canberra City ACT 2601 Telephone: 02 6272 5027 Facsimile: 02 6272 3682 https://www.agriculture.gov.au/import/arrival/clearance-inspection
Ateşli silahlar ve diğer silahlar	Firearms Team, Department of Home Affairs PO Box 25 Belconnen ACT 2616 Telephone: 02 6152 2661 Email: firearms.enquiries@homeaffairs.gov.au
Koruma altındaki yabani hayvanlar ve ilgili ürünler	Environment Australia John Gorton Building, King Edward Terrace Parkes ACT 2600 GPO Box 787 Canberra City ACT 2601 Telephone: 02 6274 1111 Facsimile: 02 6274 1123 email: cui@environment.gov.au http://www.environment.gov.au/
Koruma altındaki kültürel miraslar	Dept of Communication and the Arts Secretariat National Cultural Heritage Committee GPO Box 2154 Canberra City ACT 2601 Telephone: 02 6271 1610 Facsimile: 02 6271 1599 Internet: https://www.arts.gov.au/what-we-do/cultural-heritage/movable-cultural-heritage/national-cultural-heritage-committee Email: movable.heritage@arts.gov.au
Motorlu araçlar	Vehicle Safety Standards Branch GPO Box 594, Canberra City ACT 2601 Attention: Administrator, Motor Vehicle Standards Vehicle Safety Standards Branch Department of Transport and Regional Services Telephone: 1800 815 272 Facsimile: 02 6274 6013 Email: vimports@dotrs.gov.au Int: http://www.dotrs.gov.au/land/Imports_Certif/imp-cert.htm
Bazı ülkelere uygulanan kısıtlayıcı ticaret konusu ürünler	Dept of Foreign Affairs & Trade RG Casey Building, John McEwen Crescent BARTON ACT 2601 Telephone: 02 6261 1111 Facsimile: 02 6261 3111

Ürün Grubu	Sorumlu Kuruluş
	Web Site: www.dfat.gov.au
Ürünlerin etiketlenmesi	Federal Bureau of Consumer Affairs 40 Allara Street, GPO Box 9839 Canberra City ACT 2601 Telephone: 02 6213 6000 Facsimile: 02 6213 6159

Bunlar dışında, ithalatı yasak olan veya kısıtlamaya tabi bulunan değişik ve fazla sayıda ürün bulunmakta olup, güncel liste <https://www.abf.gov.au/importing-exporting-and-manufacturing/prohibited-goods/list-of-items> adresinde yayınlanmaktadır.

Bunlar şu şekilde özetlenebilir:

- Bazı hayvan, deniz ürünleri ve bitkiler ile bunların ürünleri
- Resmi amblem ve işaretler taşıyan ürünler
- Kimyasallar, radyoaktif maddeler gibi sağlık açısından tehlike oluşturacak maddeler
- Yanlış veya insanları yanıltacak işaret ve ambalajlı ürünler
- Ticari marka veya telif haklarını ihlal eden ürünler
- Kültürel mirasla ilgili bazı ürünler
- Karantina kontrolüne tabi ürünler
- Ozon tabakasını inceltici maddeler
- Silahlar
- Narkotik ve fizyoterapik ürünler
- Sansür kontrolüne tabi ürünler

Bu ürünleri veya bunlara benzer ürünleri ithal etmek isteyen ithalatçıların, en yakın gümrük bilgi merkezleri ile temasa geçmelerinde büyük yarar bulunmaktadır. Ülkede yürürlükte olan Customs (Prohibited Import) Regulation 1956 isimli mevzuata ise http://www8.austlii.edu.au/cgi-bin/viewdb/au/legis/cth/consol_reg/cir1956432/ adresinden erişmek mümkündür.

- İç Vergiler ve Oranları

Avustralya'ya ithal edilecek ürünler, gümrük vergisinin yanısıra katma değer vergisi (GST) ile diğer vergi veya ücretlere tabi olabilmektedir. İthal edilen ürüne, bir veya birden fazla vergi uygulanabilmektedir. Bu vergiler, mal ve hizmet vergisi, lüks araba vergisi ve şarap muadele vergisinden oluşmaktadır.

Mal ve Hizmet Vergisi-Goods and Services Tax (GST): GST vergisi ithal edilen ürünlerin büyük çoğunluğuna uygulanmaktadır. İthal edilen bazı ürünler GST'den muaf tutulmuştur. Bunlar:

- Temel gıda maddeleri,
- Bazı tıbbi yardımlar ve cihazlar,
- Engelliler tarafından kullanılacak arabalar,
- Kıymetli metaller,
- Gümrük vergisi ayrıcalığı tanınan ürünler¹dir.

¹ Denizaşırı yolcular tarafından getirilen ürünler; Avustralya'dan götürülüp herhangi bir değişikliğe uğramadan tekrar getirilen ürünler; garanti kapsamında tamir veya değiştirilme amacıyla getirilen ürünler; ürün güvenliği kapsamında satıcı tarafından talep edilen ürünler; tamir, yenileme veya bir işleminden geçirilerek ihraç edilmek üzere ithal edilen ürünler, miras kalmış ürünlerin ithali, ödülleri

GST, mevcut durum itibariyle, %10 nispetinde uygulanmaktadır. İthalat söz konusu olduğunda, GST vergisinin uygulanacağı matrah ‘vergiye tabi ithalat değeri’ olarak isimlendirilmekte ve şu şekilde hesaplanmaktadır.

$$\text{GST vergi matrahı} = \text{Malın Gümrük Değeri} + \text{Alınan Gümrük Vergisi}^2 \\ + \text{Nakliye} + \text{Sigorta} + \text{Şarap muadele vergisi}^3$$

GST ile ilgili daha ayrıntılı bilgi Avustralya Vergi Ofisi’nin www.ato.gov.au adresinden alınabilir.

Şarap Muadele Vergisi-Wine Equalisation Tax (WET): WET aşağıdaki alkollü içeceklerle uygulanmaktadır.

- Köpüklü şarap ve alkolü arttırılmış şaraplar dahil olmak üzere, üzüm şarapları,
- Marsala, vermut şarap kokteyli gibi üzüm şarabı ürünleri,
- Diğer meyve ve sebze şarapları,
- Cider ve Perry,
- Bal likörü ve hatır (sake)

$$\text{WET} = \%29 * (\text{Malın Gümrük Değeri} + \text{Alınan Gümrük Vergisi}^4 \\ + \text{Nakliye} + \text{Sigorta})$$

Lüks Araba Vergisi-Luxury Car Tax (LCT): LCT, dokuz kişiden ve iki tondan daha az yük taşımak için imal edilen ve tespit edilen miktarın üzerinde değeri olan motorlu araçlara uygulanmaktadır. LCT oranı %33’tür.

Yolcu taşıma kapasitesi ne olursa olsun, limuzin arabalara LCT uygulanmaktadır. 2025/2026 mali yılı için, lüks kategorisinde değerlendirilen arabalar için LCT eşik değeri, GST eklenmiş haliyle ithal veya satış fiyatıyla yakıt tasarruflu araçlar için 91.387 AUD, diğer araçlar için 80.567AUD’dır.

- Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

Avustralya’da işletmelerin başarılı olmasına yardımcı olacak bilgi, hizmet ve destek için temel ve pratik bilgiler Avustralya devleti tarafından “Australia Business” isimli resmi web sitesinde yayınlanmaktadır. Buna göre <https://business.gov.au/legal/fair-trading/product-safety-rules-and-standards> adresinde yer aldığı üzere Avustralyalı tüketicilere gerek mağaza gerekse çevrimiçi platformlarda ürün tedarikinde bulunan tüm işletmeleri ilgilendiren, uymaları gereken ürün güvenliğine yönelik kural ve zorunlu standartlar mevcuttur.

Diğer yandan yasaklatılan ürünler ve geri çağırımlar gibi ürün güvenliğine yönelik diğer zorunluluklara da uyulması esastır. Burada tedarikçilerden kasıt perakendeciler, toptancılar, distribütörler, ithalatçılar veya üreticilerdir.

Buna göre iki tür zorunlu ürün standardı vardır: ürünün performans, kompozisyon, içindekiler, üretim veya işleme yöntemleri tasarım, yapım, kaplama veya ambalajına dair güvenlik standartları ve belirli ürünleri satın aldıklarında tüketicilere verilmesi gereken bilgilerle ilgili bilgi standartlarıdır.

² Gümrük vergisine tabi ise

³ Ürün bu gruba giriyorsa

⁴ Gümrük vergisine tabi ise

Kozmetikler için içerik etiketleri, tütün ürünleri için sağlık uyarı etiketleri ve giyim ve tekstil ürünleri için bakım etiketlemesi bu örnekler arasında sayılabilir.

Avustralya'da genel tüketim malları için ürün güvenliği düzenlemesi, Avustralya Rekabet ve Tüketici Komisyonu (ACCC) ile eyalet ve bölgesel ürün güvenliği otoriteleri arasında bir sorumluluk paylaşımı esasına göre yürür.

Farklı birtakım ürün çeşitlerine göre ürün güvenliğinden sorumlu otoriteler farklılaşabilmektedir. Bu kamu kurumları ACCC'nin web sitesinde detaylı olarak paylaşılmaktadır.

Genel tüketim mallarına yönelik;

- Avustralya Başkent Bölgesi Adil Ticaret - Adil Ticaret ve Uyum, Başbakan, Hazine ve Ekonomik Kalkınma Direktörlüğü
- Avustralya Rekabet ve Tüketici Komisyonu
- Victoria Tüketici İşleri - Adalet ve Toplum Güvenliği Bakanlığı
- Yeni Güney Galler Adil Ticaret - NSW Müşteri Hizmetleri Departmanı
- Queensland Adil Ticaret - Adalet Bakanlığı ve Başsavcılık
- Güney Avustralya Tüketici ve İşletme Hizmetleri - Başsavcılık Departmanı
- Tüketici, İnşaat ve Mesleki Hizmetler - Adalet Bakanlığı
- Batı Avustralya Tüketicinin Korunması - Maden, Sanayi Düzenleme ve Güvenlik Bakanlığı ürün güvenliğinden sorumludur.

Yanı sıra, Avustralya'da belirli ürünlerin güvenliği ve piyasa gözetimine ilişkin olarak bazı kamu kurumları sorumlu kılınmıştır. Bu kurum ve kuruluşlar şu şekildedir:

- ✓ Tarım alanında Avustralya Pestisitler ve Veteriner İlaçları Kurumu - veterinerlik ürünleri hakkında güvenlik bilgileri,
- ✓ Kimyasallar alanında, Terapötik Ürünler İdaresi - terapötik ürünlerde kullanılan kimyasallara ilişkin güvenlik bilgileri ve Avustralya Endüstriyel Kimyasallar Tanıtım Programı (AICIS) - endüstriyel kimyasallar hakkında güvenlik bilgileri,
- ✓ İlaç ve tıbbi cihazlar alanında Terapötik Ürünler İdaresi - terapötik ürünler hakkında güvenlik bilgileri,
- ✓ Elektrikli cihazlar alanında Elektrik Düzenleme Otoriteleri Konseyi - eyaletinizdeki veya bölgenizdeki elektrikli ekipmanlar hakkında güvenlik bilgileri,
- ✓ Gıda ürünlerinde Avustralya Yeni Zelanda Gıda Standartları - gıda ve market ürünleri hakkında güvenlik bilgileri,
- ✓ Gazlı cihazlarda Gaz Teknik Düzenleyiciler Komitesi - eyaletinizdeki veya bölgenizdeki gaz cihazları hakkında güvenlik bilgileri ve
- ✓ Taşımacılık alanında ise Altyapı, Ulaştırma, Bölgesel Kalkınma ve İletişim Bakanlığı - karayolu taşıtları hakkında güvenlik bilgileri açısından ürün güvenliği ve piyasa gözetiminden sorumludur.

Bununla birlikte, aşağıdaki tabloda, bazı ürünler için istenilen etiketleme standartları yer almakta olup, tam liste <https://www.foodstandards.gov.au/code/Pages/default.aspx> adresinde yayınlanmaktadır.

Tablo 2: Etiketleme Standartları

Standard	Requirement
Standard 2.2.1 – Meat and Meat Products	Declaration of offal; fat declarations in relation to minced meat; labelling of formed/joined meat; prescribed names and the labelling of fermented comminuted meat products.
Standard 2.2.3 – Fish and Fish Products	Labelling of formed/joined fish.
Standard 2.4.1 – Edible Oils	A declaration of any process used to alter the fatty acid composition of any specifically named edible oil.
Standard 2.6.1 – Fruit Juice and Vegetable Juice	Labelling of juice blends.
Standard 2.6.2 – Non-Alcoholic Beverages and Brewed Soft Drinks	Labelling of electrolyte drinks and electrolyte drink bases; prohibition on labelling/presenting non-alcoholic beverages as alcoholic beverages.
Standard 2.6.3 – Kava	Warning statement.
Standard 2.7.1 – Labelling of Alcoholic Beverages and Food Containing Alcohol	Alcohol by volume statements; standard drinks labelling; representations of ‘low alcohol’, ‘non-intoxicating’ and ‘non- alcoholic’.
Standard 2.7.4 – Wine and Wine Product	Wine and wine products produced in Australia must comply with the requirement in Standards P4 and P6.
Standard 2.7.5 – Spirits	Geographical indication requirements apply to labelling of spirits.
Standard 2.8.2 – Honey	Prescribed name.
Standard 2.9.1 – Infant Formula Products (Standard 2.9.1 is temporarily reserved. In the interim, the provisions of Standard R7 of the old Code apply)	Specific labelling requirements and prohibitions on representations, claims, directions for use and storage; and warning statement.
Standard 2.9.2 – Foods for Infants	Claims, directions for use and storage; and warning statement.
Standard 2.9.3 – Formulated Meal Replacements and Formulated Supplementary Foods	Labelling of and limits on claims about vitamins and minerals; advisory statements in relation to use and prescribed names.
Standard 2.9.4 – Formulated Supplementary Sports Foods	Advisory statements in relation to use; warning statement and prescribed name.
Standard 2.10.2 – Salt and Salt Products	Labelling of reduced sodium salt mixtures and salt substitutes.

- Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Ürün testi, tedarikçilerin Avustralya pazarına sundukları ürünlerin zorunlu güvenlik standartlarını karşıladığından ve haklarında yapılan iddiaları karşılayabildiğinden emin olmalarına yardımcı olan bir

mekanizmadır. ACCC ürünlere ilişkin test, muayene ve belgelendirmeye yönelik bilgileri <https://www.productsafety.gov.au/product-safety-laws/compliance/product-testing> üzerinden tedarikçi ve üreticiler başta olmak üzere kamuoyu ile paylaşmaktadır.

Ürünler neden test edilir?

Ürün testi, güvenli olmayan ürünlerin Avustralya pazarına girmesini önlemenin ve tedarikçi sorumluluklarının yerine getirilmesini sağlamanın bir yoludur.

Tedarik ettikleri ürünlere ilişkin aşağıda yer alan hususlardan emin olmak tedarikçinin sorumluluğundadır:

- yasaklı olmama
- kusurlardan arındırılmış olma
- zorunlu güvenlik standartlarını karşılama
- haklarında yapılan iddiaları karşılama.

Test seçenekleri

Ürünlerin güvenliğe ilişkin yasal mevzuata uygunluk açısından firmaların;

- Uygun kurum içi uzmanlık ve tesisleri kullanarak kendi testlerini gerçekleştirmeleri,
- Ürünleri değerlendirmek ve güvenlik standartlarına uygunluğunu yazılı olarak belgelendirmek için bir belgelendirme kuruluşunu görevlendirmeleri, bu sayede ilgili ürünlerde sertifika etiketinin kullanılmasını sağlama,
- Ürünleri test etmek ve size test raporları düzenlemek üzere güvenilir, bağımsız ve tercihen akredite laboratuvarlar görevlendirilmesi,
- Tedarikçilerden, tercihen akredite test kuruluşları veya laboratuvarlardan alınan test raporlarının kopyaları da dahil olmak üzere, üçüncü taraf ürün sertifikasyonu veya ürün testi yoluyla güvenlik uyumluluğuna ilişkin yazılı kanıt talep edilmesi ve
- Herhangi bir standarttaki teknik performans spesifikasyonlarını karşılamak için bağımsız, uzman test kuruluşları veya laboratuvarlar tarafından test yaptırma gibi seçenekleri bulunmaktadır.

Test laboratuvarları ve akreditasyon

Ürün testi yaptırırken akredite bir laboratuvar kullanmak tercih edilebilecektir. Akredite laboratuvarlar bağımsız bir kurum tarafından düzenli ve güçlü bir değerlendirmeye tabi tutulur ve bir dava durumunda bu laboratuvarlardan alınan raporlar daha fazla güvenilirlik taşıyabilir.

Avustralya'da Ulusal Test Otoriteleri Birliği ve uluslararası karşılıkları, belirli güvenlik standartlarına göre test etme yeterliliği için katı bağımsız değerlendirmeler ve akreditasyon sağlar.

Bununla birlikte, test laboratuvarlarının akreditasyona sahip olması zorunlu değildir.

Laboratuvar akreditasyonunun kontrol edilmesi

Bir laboratuvarın bir standart veya standardın bir kısmı için test yapmak üzere akredite olması, tüm standart veya farklı bir standart için test yapmak üzere akredite olduğu anlamına gelmemektedir.

Bunun yanında, bir standardın ilgili tüm bölümleri de dahil olmak üzere gereken belirli testler için akreditasyonun kontrol edilmesi hayati önem taşımaktadır.

Bir test laboratuvarının akreditasyonunu kontrol ederken aşağıdaki hususların sorgulanması önemlidir:

- ✓ akreditasyonun neleri kapsadığı
- ✓ laboratuvarın hangi belirli standartları veya standartların hangi bölümlerini test etmek için akredite olduğu
- ✓ akreditasyonun doğrudan gerekli testlerle ilgili olup olmadığı
- ✓ akreditasyon referans numarası
- ✓ akreditasyonun güncel olup olmadığı
- ✓ akreditasyonun sınırlı olup olmadığı ve sınırlıysa nasıl olduğu ve
- ✓ uygulanacak diğer ilgili ayrıntıların neler olduğu.

- Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

İhracatçıların, bazı özel ürünlerin paketlenmesi, etiketlenmesi, bileşimleri, pazarlanması ve satışı ile ilgili kurallar ile genel ağırlık ve ölçü birimleri ile ilgili hususları düzenleyen mevzuata dikkat etmeleri gerekmektedir.

Genel olarak, ithal edildiği şekildeki ambalajı ile tüketicilere satılan veya satışa sunulan paketlenmiş ithal ürünlerin, doğru bir şekilde tanımlanması ve imal edildiği ülkenin belirtilmesi gerekmektedir. Ticari tanımlama, görülebilir ve okunabilir bir şekilde ambalaj üzerine yazılmalıdır. Ambalaj üzerine konulan diğer ilave bilgiler ve/veya etiketlemeler doğru olmalı ve ticari tanımlamanın bir parçası olarak konulması zorunlu olan bilgilerle ters düşmemelidir.

Bir paket içerisinde satılan bir ürünün miktarı, metrik sistem birimleri ile olmak üzere, ambalajın ana teşhir paneli üzerinde tam olarak belirtilmelidir. Miktarı belirtirken “net” kelimesi mutlaka yazılmalıdır.

İthalatçı, Avustralya’ya ithal edeceği ürünün doğru işaretlenmesinden sorumludur. Yanlış işaretleme; ürünün ağırlığı, menşei, üreticisi, hazırlanması, içeriği ve telif hakkı gibi hususlarda kişileri yanıltabilecek herhangi bir ekleme, silme veya diğer işlemler anlamındadır.

Yazı ve işaretlemeler şu özellikte olmalıdır:

- İngilizce olmalı,
- Okunaklı olmalı,
- Ürüne iliştilmiş etiket veya marka üzerinde ve kullanışlı olmalı ve
- Bazı durumlarda menşe ülkeyi içerecek şekilde olmalıdır.

İhracatçılar sipariş aldıkları safhada iş yaptıkları firmadan ürünlerinin Avustralya federal ve eyalet hükümetleri, paketleme, etiketleme ve ölçüler mevzuatına uygun olup olmadığını mutlaka öğrenmelidirler.

İthalatçılar; Ticari Tanımlamalar Kanunu (Commerce -Trade Descriptions-Act 1905) ve Ticaret –İthalat- Mevzuatına (Commercial –Imports- Regulations), Ticari Uygulamalar Kanunu’na (Trade Practices Act), Ticari Ölçü Kanunu’na (Trade Measurements Act 1989)-Miktar beyanı: malın ağırlık, yoğunluk, uzunluk, alan veya sayısı ve paketleyen unvan ve adresi-, Gıda Standartları Kodu ve Gıda Kanunu’na (Food Act 1989)- paketlenen malın etiketinde gıdanın adı; üreten, paketleyen, satan veya ithal eden unvanı- menşe ülke, sevkiyat no, gıdanın yapımında kullanılan malzeme, yapım ve son kullanım tarihi- göre Avustralya’ya giren malların doğru bir şekilde etiketlenmesini sağlamakla yükümlüdürler. Etiketleme menşe ülke ile malların terkiibini göstermelidir. İthal edilen malların sahte

ticari tanımlamalar taşıması kanuna aykırıdır. Sahte ticari tanımlama; ağırlık, menşe, üretici, malın terkihi vs. hakkında herhangi bir tanımda ekleme, çıkarma, silinti yaparak veya başka yollarla yanlış bilgi vermektir.

Avustralya gıda kodunda, pek çok durumda gıda ürünlerinin kodda belirtilen bilgileri içeren etiketi taşıması zorunlu tutulmaktadır. Etiket, genel olarak şu bilgileri taşıması gerekmektedir.

- a) Ürünün ismi veya isim yoksa ürünün yapısını tam olarak gösterecek isim veya tanımlama, (Name or description of the food)
- b) Gıda üretim parti numarası (Lot Identification)
- c) Gıdayı Avustralya ve Yeni Zelanda piyasasına arz eden firmanın adı ve iş adresi,
- d) Standart 1.2.3. de belirtilen zorunlu uyarı yazısı ve tavsiye niteliğindeki ibareler ile yeni kodda belirtilen diğer ibareler,
- e) Ürün bileşenlerinin listesi,
- f) Tarih İşareti (Date Marking)
- g) Kalori bilgileri,
- h) Katkı maddeleri ile ürün bileşimlerinin yüzdeleri,
- i) Kullanım ve saklama bilgileri,
- j) Yeni Zelanda dışındaki ülkelerden ithal edilen ürünlerin hangi ülkeden geldiği (Menşe Ülke)

a) Ürünün ismi veya tanımı: (Name or description of the food): Ürünün ambalajı üzerindeki etiket, ürünün ismini veya tanımını içermelidir. Etiket, ürünün ismi varsa bu ismi, ismi yoksa, ürünün yapısını, niteliğini açıklamaya yetecek kadar bir tanımlama içermelidir. Ürünün ismi veya tanımı, ürünü diğer ürünlerden ayırt etmeye yetecek kadar spesifik olmalıdır. Gıda için standartta belirtilen isim, o gıda için tespit edilen gıda ismidir ve etikette gözükmeye gereken budur. Eğer gıda için bir gıda ismi tespit edilmemişse veya bir standart yoksa, etiket uygun bir isim taşımamalıdır. Uygun bir isim; gıdanın ne olduğunu belirten ve tüketiciyi yanıltmayan, şaşırtmayan ve kandırmayan bir isimdir. Bu uygun isim gıdanın içinde yer alan tek bir malzemeyi temsil etmemeli ayrıca, gıdanın karakteri veya yapıldığı yer veya menşei ile ilgili yanıltıcı veya yanlış yönlendirici bir isim olmamalıdır.

b) Gıda üretim parti tanımlaması (Lot Identification): Parti tanımlaması, paketlenmiş gıdalar için gerekmekte olup, bir ürünün toplatılması gerektiğinde kolaylık sağlamak için istenilmektedir. Parti ; Belli bir hazırlama veya paketleme grubu tarafından, aynı dönem içinde (normal olarak 24 saatten az bir süre), aynı şartlar altında hazırlanmış gıda miktarıdır. Üretim partisi tanımlaması, üretici tarafından kullanılan işaret veya kodlardır. Bunun nasıl olacağı konusunda bir şart yoktur. Bir tarih ve tedarikçinin adresine ilişkin bir detay, bir lot işaretinin gerekleri için yeterli olabilir.

Lot tanımlamasının bazı spesifik istisnaları bulunmaktadır. Örneğin, gıdanın içinde bulunduğu büyük paketlerin veya büyük kapların parti numarası taşıması durumunda, küçük paketler halindeki gıdaların parti tanımlamasına gerek yoktur.

c) Tedarikçinin unvan ve iş adresi (Name and business address of supplier): Gıdanın tedarikçisinin adının ve Avustralya veya Yeni Zelanda'daki adresinin, gerektiğinde gıdanın toplanmasına imkan verebilmek için etiketin üzerinde yer alması zorunludur. Bu, tedarikçinin tespitinin ve bildirim prosedürünün kolay olması için zorunlu tutulmuştur.

Tedarikçi, gıdayı Yeni Zelanda veya Avustralya'da piyasaya süren, üretici, ithalatçı, paketleyen veya satıcı anlamındadır. İş adresi, işin yapıldığı binaların bulunduğu yerdir ve cadde numarası, cadde

ismi, mahalle, kasaba veya şehir adı, Eyalet, Bölge veya ülke adını gösterir. Posta kutusu adresi yeterli değildir.

d) Uyarı yazısı ve tavsiye niteliğindeki ibareler: Tüketicinin bilgilendirilmesini teminen, bazı bilgilerin ürünün ambalajındaki etikette bulunması gerekir. Bu bilgiler, tüketicinin sağlık ve güvenliğine yönelik riskin büyüklüğüne bağlı olarak tanımlanmış (prescribed) ifadeler, tavsiye niteliğinde ifadeler veya spesifik tanım şeklinde olabilir.

Tanımlanmış ifadeler, kodda belirtilen formata uygun olarak ve yine kodda belirtilen ifadelerle etiket üzerinde yer alması zorunlu olan spesifik etiketleme ifadeleridir. Bir uyarı ifadesi, tanımlanmış ifadelerin tipik bir örneğidir.

Uyarı ifadelerinin aşağıdaki ürünlerde bulunması gerekir:

- Yoğunlaştırılmış, seyreltilmiş ve değişikliğe uğramış sütler;
- Kava,
- Infant formüle ürünler
- Bebek yiyecekleri,
- Sporculara yönelik olarak hazırlanan gıdalar,
- Bir gıda olarak ve gıdanın içeriği olarak sunulan jöleler.

Genetik olarak değiştirilmiş gıdaların etiketlerinde, ürün veya ürün bileşeninin genetik olarak değiştirildiğini gösteren ibarenin bulunması zorunludur.

Tavsiye niteliğindeki ifadelerin, Kodda belirtilen ifadelerle aynı olmasına gerek yoktur. Kodda yer alan ifadenin vermek istediği mesajı vermesi şartıyla, herhangi bir ifade kullanılabilir.

Nihai ürünün yapımında kullanılan bir bileşenin, katkı maddelerinin yapıları etikette belirtilmelidir.

e) Ürün bileşenlerinin listesi (Ingredient listing): Açıkça belirtilmedikçe, etiket, ürün yapımında kullanılan bütün bileşenlerin ve birleştirilmiş bileşenlerin listesini içermelidir. Bileşen, gıda katkı maddesi dahil olmak üzere, ürünün üretiminde, hazırlanmasında veya elde edilmesinde kullanılan herhangi bir maddedir.

Birleştirilmiş bileşen, iki veya daha fazla bileşenden yapılmış olan ve gıdanın yapımında kullanılan bir bileşendir. Örneğin spagetti; un, yumurta ve sudan oluşan bir bileşendir.

Bileşenler ve birleştirilmiş bileşenler, kullanılan miktar itibarıyla büyükten küçüğe doğru sıralanmalıdır. Bileşenlerin isimleri, bileşeni tam olarak tanımlayabilecek yeterlikte olmalı ve tüketiciyi aldatici ve yanıltıcı bilgi içermemelidir.

f) Tarih işaretleme (Date marking): Paketlenmiş gıdanın dayanma ömrünün etiket üzerinde gösterilmesi genellikle gerekmektedir. İki yıl veya daha fazla raf ömrü olan gıdalar, tarih işaretlemesinden muaf tutulmuştur. Küçük paketler için tanınan muafiyetler dahil olmak üzere diğer muafiyetler Standard 1.2.5.'de belirtilmiştir.

Bir gıdanın, belli bir süre içerisinde kullanılması gerekmiyorsa, tarih işaretleme 'best-before' formatında olacaktır. 'Best-before' tarih işareti, depolama şartlarına uyulması şartıyla, bir gıdanın kalitesini korumasının beklendiği son tarihtir. Bir ürün 'best-before' tarihi geçmiş olsa da güvenli olarak kullanılabilir ancak kalitesinde azalma söz konusu olur. Best-before formatı ile işaretlenmiş bir gıda, zarar görmemiş veya bozulmamış ise bu tarihten sonra da satılabilir.

Bir gıdanın belli bir süre içerisinde kullanılması gerekiyorsa, diğer bir ifade ile, gıdanın sağlık ve güvenlik gerekleri nedeniyle belli bir tarihten sonra kullanılmaması gerekiyorsa, ‘use-by’ tarih işareti ile işaretlenmesi gerekir. ‘Use-by’ tarih işareti, depolama şartlarına uyulması şartıyla, bir gıdanın güvenli şekilde tüketilebileceği son tarihtir. Bu tarihten sonra, gıdanın tüketilmemesi gerekir. ‘Use-by’ işareti ile işaretlenmiş bir gıda, bu tarihten itibaren satılamaz. ‘Use-by’ ile işaretleme, bir sağlık, güvenlik sorunu oluşturabilecek ürünler ile sınırlandırılmıştır.

Diğer taraftan ‘packed on’ tarih işareti tek başına kullanılamaz. ‘Packed on’ sadece, ‘best-before’ veya ‘use-by’ tarih işaretlemlerine ilave olarak kullanılabilir.

g) Kalori bilgileri (Nutrition labeling): Bazı istisnalara tabi olmakla beraber, gıdanın taşıdığı enerji, protein, yağ, doymuş yağ, karbonhidrat, şeker ve sodyum miktarlarının, gıda etiketi üzerinde gösterilmesi gerekir.

Bir kalori bilgi tablosu, tanımlanmış bir formatta olmalı ve paketteki gıdanın ve bu gıdanın bir biriminin taşıdığı kalori miktarını içermelidir.

h) Katkı maddeleri ile ürün bileşenlerinin oranları (Percentage labelling -characterising ingredient/s and component/s): Bazı istisnalara bağlı olarak, ürün bileşenlerinin etiket üzerinde oran olarak gösterilmesi zorunludur. Oran beyanı, gerçek değer olabilir veya tam olması şartıyla minimum değer olabilir.

j) Kullanım ve saklama bilgileri (Directions for use and storage): Ürünün kullanımı ve saklanmasına ilişkin bilgilerin ürün etiketi üzerinde yer alması, tüketicilerin kullanım ve saklamaya ilişkin bilgilere gereksinim duydukları durumlarda zorunludur.

k) Menşe ülke (Country of origin labeling): Bir gıdanın ambalajındaki etiketin, gıdanın imal edildiği ülke ismini taşıması gerekir. Bu hüküm, Avustralya’da üretilen veya Yeni Zelanda’dan ithal edilen gıdalara uygulanmaz.

l) Özel etiketleme gerektiren ürünler (Commodity specific labelling requirements): Bazı ürünlerin etiketlenmesi, bu genel kurallara ilave olarak başka kurallara da tabidir. İmalatçı/ithalatçı veya perakendecilerin, ürünlerin bu gruba girip girmediklerin tespit etmek için ürün standartlarına bakmaları gerekir.

m) Etiketleme muafiyetleri (Exemptions from labelling requirements): Aşağıda yer alan gıdalar etiketlemeden muafır:

- Paketlenmemiş gıdalar,
- Beyan edilmesi gereken maddeleri içeren paketler hariç olmak üzere, dışında başka bir ambalaj olmaksızın satılması planlanmayan iç paket içerisinde yer alan gıdalar,
- Satıldığı binalarda yapılan ve paketlenen gıdalar,
- Gıdayı satın alacak müşteri yanında paketlenen gıdalar,
- Meyve veya sebzenin yapısını veya kalitesini bozmayacak ambalajlarda bulunan bütün veya kesilmiş haldeki meyve ve sebzeler,

Gıda standartları ile ilgili daha ayrıntılı bilgi için aşağıdaki adrese başvurulabilir.

- Standards Information Unit
- 1300 652 166 (Australia), 0800 441 571 (New Zealand)

- E-posta: advice@foodstandards.gov.au, www.foodstandards.gov.au

Avustralya ve Yeni Zelanda Sağlık Bakanlıkları tarafından Kasım 2000 tarihinde yeni bir Gıda Standartları Kodu kabul edilmiştir. Bu koda göre, paketlenmiş bütün gıdaların etiketinde gıdaların ne kadar yağ, protein, enerji, karbonhidrat ve tuz içerdiğine ilişkin besin değerleri yer alması gerekmektedir. Etiketlerde ayrıca gıdanın temel bileşenlerinin yüzdesi ve alerjiye sebep olabilecek temel gıdalar belirtilmelidir.

Besin değerlerinin etikette gösterilmesine ilişkin bir örnek tablo aşağıda yer almaktadır. Bu bilgiler ve daha ayrıntılı bilgiler Standard 1.2.8. (Nutrition Information Requirements) isimli standartta yer almaktadır.

Tablo 3: Örnek

NUTRITION INFORMATION			
Servings per package: (insert number of servings) Serving size: g (or mL or other units as appropriate)			
	Quantity per Serving	% Daily Intake* (per Serving)	Quantity per 100g (or 100mL)
Energy	kJ (Cal)	%	kJ (Cal)
Protein	G	%	g
Fat, total - saturated	g g	% %	g g
Carbohydrate - sugars	g g	% %	g g
Sodium	mg (mmol)	%	mg (mmol)
(insert any other nutrient or biologically active substance to be declared)	g, mg, µg (or other units as appropriate)	%	g, mg, µg (or other units as appropriate)
* Percentage Daily Intakes are based on an average adult diet of 8700kJ. Your daily intakes may be higher or lower depending on your energy needs.			

Sektörün yeni sisteme uyumu ve maliyetlerin asgariye indirilmesini teminen iki yıllık bir geçiş süresi verilmiştir. Bu geçiş süresinde, hem eski Avustralya Gıda Standartları Kodu hem de yeni Avustralya-Yeni Zelanda Gıda Standartları Kodu kullanılabilmiştir. 20 Aralık 2002 tarihi itibarıyla “The Joint Code”un uygulanmasına başlanmış olup eski mevzuat ve standartlar yürürlükten kaldırılmıştır. Yeni Gıda Standartlarına ve etiketleme örneğine Avustralya-Yeni Zelanda Gıda Standartları İdaresinin www.foodstandards.gov.au isimli sayfasından da ulaşılabilir.

Avustralya-Yeni Zelanda Gıda İdaresi, 7 Aralık 2000 tarihinde, Gıda Standartları Kodunda, gen teknolojisi kullanılarak üretilen gıdalarda zorunlu etiketleme gerektiren bir değişiklik yapmıştır. Bu etiketleme gerekleri 7 Aralık 2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre bazı istisnalarla birlikte, bir gıda eğer detectable DNA veya protein içeriyorsa veya genetik olarak değiştirilmiş bir karaktere sahipse

bu durum etikette belirtilmelidir. Konuya ilişkin olarak Standard 1.5.2 Foods Produced Using Gene Technology isimli standart yürürlükte dir.

- Teknik Engeller

Avustralya GATT Standartlar Kodunu imzalamış olmasına ve DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşmasına taraf olmasına rağmen, ürünlerin serbest dolaşımına etki edebilecek bazı kısıtlayıcı standart uygulamaları ve kuralları devam ettirmektedir.

Ülkede ISO 9000 serisi gibi kalite standartlarının kullanımı artmaktadır. Milli standart kurumu olan Standards Australia, bir Kalite Değerlendirme bölümüne sahiptir.

Avustralya hala ürün girişini zorlaştırabilen bazı standartlara sahiptir. Özellikle telekomünikasyon, otomotiv, beyaz eşya alanında bu standartlara rastlamak mümkündür. Ayrıca bazı tıbbi cihazların, kullanımdan önce onaylanması gerekmektedir.

Avustralya elektrik voltajı 220-240 Volt ve 50 devirdir. Buna göre, buna uymayan makina ve elektrikli cihazların buna uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Elektrikli cihazlar için transformatörler satılmaktadır ancak çok yaygın değildir.

Çoğunu gıda maddelerinin oluşturduğu ithal tüketim ürünlerinin eyaletlerin ambalajlama mevzuatına uyması gerekmektedir. Bununla birlikte, eyaletler diğer bir eyaletin mevzuatına uyan ürünlerin kendi eyaletlerinde de satılmasına müsaade etmektedir. Eyalet tarım karantina servisleri, bazı ürünlerin eyaletler arası ticaretini yasaklayabilmektedir.

2. Pazarın Özellikleri

- Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları (başvuru belgeleri ve yetkili merci vb.)

IP Australia, ülkenin fikri, sınai mülkiyet haklarını icra eden kurumudur. <http://www.ipaustralia.gov.au> adresinden kurum faaliyetleri ile ilgili olarak detaylı bilgi alınabilmektedir. Kurum, fikri, sınai mülkiyet haklarını düzenleyerek, yeni fikir ve icatlara yönelik ülkede daha fazla yatırımı yapılmasını amaçlamaktadır.

Genelde Avustralya'da lisans alanında çok az kanuni ve idari yükümlülük bulunmaktadır. Patentlerin, "copyright"ların ve diğer kanuni hakların özel lisanslarını almak için belirli formalitelerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

Ticari Marka Kanunu (the Trade Marks Act) lisans alanların veya kanunda belirtildiği şekliyle kullanıcıların kaydolmalarını zorunlu kılmaktadır. Bir lisans anlaşmasının; verilen lisansın türü, izin verilen bölge, lisans ücreti veya telif hakkı, lisans alanın görevleri ve yükümlülükleri, söz konusu teknolojinin kullanılacağı saha ve süresi, kalite kontrolünün devamlılığı, lisans alan tarafından yapılan yenilikler ve geliştirmelerin mülkiyet hakları, garantiler ve sorumluluklar, teknik yardım ve gizlilik, alt-lisanslar ve görevlendirme ile lisansın sona erme koşullarını ihtiva etmesi gerekmektedir. Lisans anlaşması yapmadan önce her iki tarafın, lisans verilecek ürün veya hizmetin Avustralya'da başka bir şirket adına kayıtlı olup olmadığını araştırması gerekmektedir.

- Dağıtım Kanalları

Dağıtım kanalları doğrudan satış, distribütör veya acente kullanımı veya doğrudan yatırımlar yoluyla oluşturulabilir.

Avustralya'ya ürünlerini pazarlamak isteyen firmalar genellikle acenteler, distribütörler, franchise yapanlar veya lisans kullanıcısı firmalarla iş birliği yapmaktadırlar.

Acenteler: Acente veya temsilciler yabancı şirket adına iş yaparlar ve alım anlaşmaları için aracı olurlar. Birçok halde, bir satış acentesinin şartları müzakere etmeye veya bir satış kontratını sonuçlandırmaya yetkisi yoktur. Acente, kontratı yabancı firmaya (ihracatçı) yollar, firma da kontratı kabul eder veya reddeder. Ancak, acente yabancı bir firma satış temsilcisi olarak kabul edildiği için acentelik mevzuatına göre yabancı firma, acentesinin yaptığı eylemlerden sorumludur.

Acenteler yabancı bir firma ile acentelik anlaşması imzalayınca ana şirketin talimatlarına uyma, çıkarlarını koruma ve düzgün muhasebe tutmak dahil birçok vazife ve sorumluluğun altına girerler. Acente, hizmetlerinin karşılığını alma ve işine usulsüz son verilmesi halinde alacaklarının ve uğradığı kayıpların tazmin edilmesi hakkını mahfuz tutar. Ancak, Avustralya mevzuatında tazminat için bir emsal yoktur. Taraflar, sözleşmenin sona erdirilmesi için belli hususları sözleşmeye derç edebilirler. Her iki taraf da sözleşmenin sona erdirileceği konusunda makul bir süre içinde birbirlerine haber verirlerse sözleşmeyi sorunsuz sona erdirebilirler. Her ne kadar “makul süre” için herhangi bir belirli süre bulunmuyorsa da hakimler, makul sürenin verilip verilmediğine, kontratın özelliğini ve yürürlükte kaldığı süreyi göz önünde bulundurarak karar vermektedirler.

Distribütörler: Distribütör bağımsız bir şirket gibi çalışır. Ürünleri yabancı firmadan satın alır ve toptancılara ve/veya perakendecilere bunların dağıtımını yapar. Genel olarak yabancı şirket, distribütörün rakip ürünleri satmasını engelleyemez. Ancak, distribütörler yabancı firmanın acentesi olarak kabul edilmediği için yabancı firma onun eylemlerinden sorumlu tutulmaz.

Avustralyalı distribütörler için yabancı bir firmanın ürünlerini bir coğrafi bölgede pazarlamak amacıyla münhasır hak talep etmek normal bir uygulamadır. Bu hak, pazarın coğrafi büyüklüğünden dolayı genelde birkaç eyalet, hatta bazen tüm ülke için talep edilebilmektedir. Taraflar, bir sözleşme kaleme alırken Avustralya veya bir başka ülke kanunları arasında tercih yapabilirler. Ancak, yabancı bir kanunun seçilmesi Avustralya kanununun zorunlu hükümlerinin uygulanmasına engel değildir. Kanun şartı olmadan Avustralya Mahkemeleri acente veya distribütörün çalıştığı yerin kanununu (Avustralya federal kanunu veya ilgili Eyalet veya yerel kanun) uygulayabilir.

Franchising: Bu yöntem son yıllarda gelişen bir pazara giriş şekli olmuştur.

Ortak Yatırımlar: Avustralya firmalarıyla ortak yatırım yoluyla iş birliğine gidilebilir. Ortak yatırım Avustralya'da olabileceği gibi, Türkiye veya üçüncü bir ülkede de olabilir.

Lisans Alma: Genelde Avustralya'da lisans alanında çok az kanuni ve idari yükümlülük vardır. Patentlerin, copyrightların ve diğer kanuni hakların özel lisanslarını almak için belirli formalitelerin yerine getirilmesi gerekmektedir. Ticari Marka Kanunu (the Trade Mark Act) lisans alanların veya kanunda belirtildiği şekliyle “kullanıcıların” kaydolmalarını öngörmektedir.

Bir lisans anlaşması şunları ihtiva etmelidir;

- Verilen lisansın türü,
- İzin verilen bölge,
- Lisans ücreti veya royalty,
- Lisans alanın görevleri ve yükümlülükleri,
- Söz konusu teknolojinin kullanılacağı saha ve süresi,
- Kalite kontrolünün devamlılığı,

- Lisans alan tarafından yapılan yenilikler ve geliştirmelerin mülkiyet hakları,
- Garantiler ve sorumluluklar,
- Teknik yardım ve gizlilik,
- Alt-lisanslar ve görevlendirme ile lisansın sona erme şartları.

Lisans anlaşması yapmadan önce her iki taraf da lisans verilecek ürün veya hizmetin Avustralya’da başka bir şirket adına kayıtlı olup olmadığını tespit etmelidir.

- Tüketici Tercihleri

Ülkede son 10-15 yıldır tüketim harcamalarında önemli bir artış yaşanmaktadır. Önümüzdeki dönemde de tüketime yavaş ama düzenli olarak artacağı, küresel ekonomik sorunlardan daha çok etkilenmiş olan diğer gelişmiş ülkelerle karşılaştırıldığında Avustralya’nın daha sağlam duracağı ve yabancı yatırımcılar için cazip bir ülke olmaya devam edeceği tahmin edilmektedir. Son yıllarda Avustralya’nın en hızlı büyüyen sektörleri, finansal hizmetler, madencilik, çevrimiçi alışveriş, altyapı ve inşaatır. Avustralya’nın özellikle Asya, Avrupa ve Kuzey Amerika’dan göç almasının en önemli sebebi; iklim ve yüksek yaşam standardına sahip olmasıdır. Bu bölgelerden gelen yüksek gelir grubundaki bireyler, Avustralya’da ev, ev eşyaları ve otomobil tüketimini arttırmakta ve böylece kendi geleneksel alışkanlıklarını bu ülkeye taşıyarak farklı sektör üreticileri için bir fırsat yaratmaktadır.

Avustralya’da önümüzdeki dönemlerde aşağıda bahsedilen tüketici eğilimlerinin geçerli olacağı düşünülmektedir: Satın alma kararı, esas olarak Avustralya’daki fiyat faktörü ile belirlenir. Aynı zamanda, Avustralyalıların kaliteye olan ilgileri, medya ve reklamların yarattığı trend, yeni markaların artan etkisi ve “etnik” ürünler, özellikle yabancı markalar için ülkeyi popüler kılmaktadır. Son yıllarda tüketim harcamalarındaki artışın da etkisiyle, markalar ülkede yatırım yapmaya hâlâ devam etmektedir. Tüketicilerin yaklaşık %25’i “yaşam tarzı” oluşturmak için harcama yapmaya hala istekliken, orta yaşlı Avustralyalılara göre gençler harcamalarını kısmaya pek eğilimli görünmemektedir. Amerikan pazarına girmek isteyen firmalar için Avustralya pazarı pilot pazar olarak görülebilir. Amerika ve Avustralya’nın tüketim kalıpları çok benzerken firmalar tarafından Avustralya’ya yapılacak yatırım Amerika’dan daha sınırlı olacaktır ve Amerikan pazarına girmeden önce bir prova niteliği taşıyacaktır.

- Satış Teknikleri ve Satış Etkileyen Faktörler

Avustralya coğrafi ve kültürel uzaklık, nüfusunun azlığı gibi bazı faktörler nedeniyle, halihazırda Türkiye’nin dış ticaretinde ilk otuz ülke arasında bulunmamaktadır. Bununla birlikte, gelişmiş ekonomisi ve yüksek hayat standardı ile 2023 yılında 274,8 milyar ABD Doları tutarında ithalat gerçekleştiren Avustralya, pazarlarını çeşitlendirme hedefinde olan ülkemiz için göz ardı edilemeyecek bir pazardır.

Coğrafi uzaklığın günümüzde artık bir dezavantaj olmaktan çıktığı düşünülürse, sahip olduğu büyük alım gücü ve Asya-Pasifik Bölgesindeki stratejik konumu nedeniyle büyük potansiyeli bulunan Avustralya pazarını doğrudan hedefleyen stratejiler geliştirmek gerekmektedir.

Avustralya’ya ihracat yapmayı düşünen muhtemel ihracatçılarımızın piyasaya girmeden kapsamlı pazar araştırması yapmaları ve gerekli pazarlama tekniğini belirlemeleri uygun olacaktır. Pazar araştırmasından sonra ülkeyi ziyaret ederek, pazarı yerinde incelemek ve ülke içinde düzenlenen özellikle sektörel fuarlara katılım sağlamanın tanıtım, uygun pazarlama ve satış tekniğinin belirlenmesi açısından yararlı olacağı değerlendirilmektedir.

- Kamu İhaleleri

Avustralya İhale Sistemi üzerinden (<https://www.tenders.gov.au/>) açılan ihaleler kamuya açık ve şeffaf olarak takip edilebilmektedir. Altyapı harcamalarının önemli bir kısmı merkezi hükümet tarafından değil eyaletler tarafından gerçekleştirilmektedir. Avustralya'ya yönelik yatırım gerçekleştirmek isteyen girişimcilerin faydalanabileceği ve federal ve eyalet düzeyinde kamu ihalelerini takip edebilecekleri internet siteleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: Avustralya Kamu İhale Sistemleri

Eyalet	İnternet Sitesi
Federal	https://www.tenders.gov.au/
New South Wales	https://tenders.nsw.gov.au/
Victoria	https://www.tenders.vic.gov.au/
Queensland	https://www.hpw.qld.gov.au/qtenders/
Tasmania	https://www.tenders.tas.gov.au/
Western Australia	https://www.tenders.wa.gov.au/watenders/index.do
South Australia	https://www.tenders.sa.gov.au/tenders/index.do
Australian Capital Territory (ACT)	https://tenders.act.gov.au
Northern Territory	https://tendersonline.nt.gov.au/Tender/List/#!/Current

Avustralya Federal Hükümeti tarafından ise, federal, eyalet ve yerel hükümetlerce planlanan büyük ölçekli altyapı projeleri hakkında bilgi vermek amacıyla National Infrastructure Construction Schedule (NICS) isimli bir web sitesi www.nics.gov.au oluşturulmuştur.

Ayrıca, hem Avustralya hem de Yeni Zelanda'daki büyük alt yapı projelerini ve ihale süreçlerini takip etmek açısından ANZIP web sayfası (<https://infrastructurepipeline.org/>) önemli bir kaynak olarak kullanılabilir.

3. Önemli Sektörler

- Tarım ve Hayvancılık

Avustralya'da tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün 2025 yılı itibarıyla GSYİH içindeki payı %2,2 seviyesinde olup sektör ülke ekonomisi açısından sınırlı bir katma değer payına sahip olmakla birlikte, ihracat ve doğal kaynak kullanımı bakımından stratejik önemini korumaktadır. Nitekim sektör, toplam mal ve hizmet ihracatının yaklaşık %12'sini oluşturmakta, ülke arazi kullanımının yarısından fazlasını kapsamakta ve toplam su tüketiminin büyük bir bölümünü gerçekleştirmektedir.

Toplam üretim değerine göre sektörel kompozisyon incelendiğinde, üretimin %35'inin başta tahıl, yağlı tohumlar ve bakliyat olmak üzere tarımsal mahsullerden, %40'ının canlı hayvan, süt ürünleri ve yünden, %19'unun meyve, sebze ve bahçe ürünlerinden, %4'ünün balıkçılıktan ve %2'sinin ormancılık faaliyetlerinden oluştuğu görülmektedir.

Bunun yanında, Avustralya tarım sektörünün belirgin özelliklerinden biri yüksek ihracat yönelimidir. Nitekim tarımsal üretimin miktar bazında yaklaşık %70'inin ihraç edildiği ve özellikle buğday, kanola ve sığır eti gibi ürünlerde ihracat oranının daha da yüksek olduğu görülmektedir.

Bu çerçevede, toplam tarım sektörü üretim değeri 2024-25 mali yılı itibarıyla 94,4 milyar AUD olarak tahmin edilmekte olup tarım, ormancılık ve balıkçılık dahil toplam üretim değeri 100 milyar AUD seviyesine yaklaşmıştır.

Toplam tarım ihracatı ise 2023-24 mali yılında 71,5 milyar AUD olarak gerçekleşmiş, 2024-25 döneminde %5,9 oranında artışla 75,8 milyar AUD seviyesine yükselmiştir. Bu tutarın yaklaşık 41,8 milyar AUD'si bitkisel üretimden, 34 milyar AUD'si ise hayvansal üretimden kaynaklanmaktadır. Bunun yanında aynı dönemde 2,8 milyar AUD ormancılık ve 1,4 milyar AUD balıkçılık ihracatı gerçekleştirilmiştir.

Avustralya'nın tarım sektöründe başlıca ihraç kalemleri incelendiğinde, 2024-25 döneminde 8,6 milyar AUD ile buğday, 4,9 milyar AUD ile kanola, 4 milyar AUD ile bakliyat, 3,3 milyar AUD ile pamuk ve 2,9 milyar AUD ile arpanın öne çıktığı görülmektedir. Hayvansal üretimde ise 25 milyar AUD ile et ve canlı hayvan ihracatı başı çekmekte, bunu süt ürünleri ve yün ihracatı takip etmektedir.

Avustralya'nın tarımsal ihracatında başlıca pazarlarını Çin, Japonya, ABD, Güney Kore ve Endonezya oluşturmaktadır. Özellikle Çin pazarı, tarım ihracatı açısından en önemli ülke konumunda olup tahıl, yağlı tohum ve bakliyat ihracatında belirleyici rol oynamaktadır.

Öte yandan, Avustralya tarım sektöründe üretim yapısı ve kompozisyonu son yıllarda önemli değişimler göstermektedir. Son 30 yıllık dönemde bahçecilik ürünleri, et ve yağlı tohumlar ile bakliyat üretiminin toplam üretim içindeki payı artarken, süt ve yün gibi geleneksel hayvansal ürünlerin payında azalma gözlenmiştir. Bu durum, küresel talep dinamiklerindeki değişim ve üretim teknolojilerindeki gelişmelerle ilişkilendirilmektedir.

Tarım sektöründe uzun dönemli büyüme incelendiğinde ise son 20 yılda reel üretim değerinin önemli ölçüde arttığı görülmektedir. Bu artışta bitkisel üretimde verimlilik artışları, yeni teknolojilerin kullanımı ve işletme ölçeklerinin büyümesi etkili olurken, hayvansal üretimde büyümenin daha çok fiyat artışlarından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Avustralya tarım sektörünün önemli özelliklerinden biri de yüksek verimlilik ve güçlü Ar-Ge altyapısıdır. Bu çerçevede, tarım sektöründe yapılan Ar-Ge yatırımlarının uzun vadede yüksek ekonomik getiri sağladığı ve verimlilik artışını desteklediği değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, sektörde bazı yapısal zorluklar da bulunmaktadır. Özellikle iklim değişkenliği ve kuraklık, tarımsal üretim ve kârlılık üzerinde önemli bir risk unsuru oluşturmaktadır. Son dönemdeki iklim koşullarının uzun dönem ortalamalarına kıyasla tarım işletmelerinin kârlılığını olumsuz etkilediği değerlendirilmektedir.

Ayrıca, küresel ticarete tarife dışı önlemlerin artması da Avustralya tarım ihracatı üzerinde önemli bir maliyet unsuru oluşturmaktadır. Bu durum, özellikle yüksek standartlı pazarlara erişimde maliyetleri artırmakta ve rekabet koşullarını zorlaştırmaktadır.

Diğer taraftan, Avustralya'nın sıkı biyogüvenlik rejimi sektöre önemli bir rekabet avantajı sağlamaktadır. Ülkenin birçok hastalık ve zararlıdan ari olması, özellikle et ve bitkisel ürün ihracatında pazara giriş açısından önemli bir avantaj yaratmaktadır. Bununla birlikte, son dönemde bazı biyogüvenlik risklerinin arttığı ve bu durumun belirli alt sektörlerde maliyetleri yükselttiği görülmektedir.

Son olarak, Avustralya tarım sektöründe işletme yapısında da dönüşüm yaşanmaktadır. Son yıllarda tarım işletmesi sayısında azalma görülürken, işletme ölçeklerinin büyüdüğü ve üretimde

uzmanlaşmanın arttığı dikkat çekmektedir. Bu eğilim, verimlilik artışı açısından olumlu değerlendirilmekle birlikte, bölgesel ekonomik yapı üzerinde farklı etkiler yaratabilmektedir.

- Sanayi

Avustralya, yerli sanayisini geliştirmek amacıyla 1980'li yıllara kadar uyguladığı yüksek tarife ve kota politikaları sonucunda GSYİH içinde sanayi sektörünün payını artırmış ve önemli ölçüde istihdam yaratmıştır. 1980 sonrasında uygulanan liberal politikalar ve tarifelerde yapılan indirimler ile birlikte sanayi sektörü daha rekabetçi bir yapıya kavuşmuş ve otomotiv, makine ve ilaç gibi sektörlerde ihracat odaklı büyüme sağlanmıştır. Bununla birlikte, takip eden dönemde küresel rekabet koşulları ve maliyet baskıları nedeniyle Avustralya imalat sanayisinin yapısında önemli dönüşümler yaşanmıştır.

Bu çerçevede, Avustralya'da sanayi sektörünün GSYİH içindeki payı 1990 yılında yaklaşık %14 seviyesinde iken zaman içerisinde düzenli bir düşüş eğilimi göstererek 2025 yılı itibarıyla %5 seviyesine gerilemiştir. Buna göre, ülkenin sanayi yapısının daha çok hizmetler ve doğal kaynaklara dayalı sektörler lehine evrildiği görülmektedir.

Tablo 5: Sanayi Alt Sektörlerinin Payları

Sanayi Alt Sektörleri	2022	2023	2024	2025
Gıda ve İçecek Üretimi	%24,3	%25,2	%26,3	%26,9
Makine ve Teçhizat Üretimi	%22,8	%23,3	%23,0	%21,9
Diğer Ürünler Üretimi	%20,9	%20,6	%20,0	%19,7
Metal Ürünler Üretimi	%16,7	%16,7	%16,1	%16,7
Petrol, Kömür, Kimyasallar ve Kauçuk	%15,2	%14,2	%14,6	%14,7
Toplam	%100	%100	%100	%100

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

Sanayi alt sektörlerinin dağılımı incelendiğinde, 2025 yılı itibarıyla en yüksek payın %26,9 ile gıda ve içecek üretimi sektörüne ait olduğu görülmekte olup bunu makine ve teçhizat üretimi, diğer ürünler üretimi, metal ürünler üretimi ile petrol, kömür, kimyasallar ve kauçuk sektörleri takip etmektedir. Bu durum, Avustralya imalat sanayisinin ağırlıklı olarak gıda işleme ve orta teknoloji üretim faaliyetlerine dayandığını göstermektedir.

Bu çerçevede, gıda ve içecek üretimi sektörü yaklaşık 37 milyar AUD büyüklük ile imalat sanayisinin en büyük alt sektörü konumunda bulunmaktadır. Bunun yanında, makine ve teçhizat üretimi yaklaşık 30 milyar AUD, diğer ürünler üretimi yaklaşık 27 milyar AUD ve metal ürünler üretimi yaklaşık 23 milyar AUD büyüklüğe sahiptir. Bununla birlikte, petrol, kömür, kimyasallar ve kauçuk sektörü yaklaşık 20 milyar AUD seviyesinde olup ağırlıklı olarak kimyasal ve ilaç üretim faaliyetlerinden oluşmaktadır.

Buna ilaveten, metal ürünler üretimi sektörü sınırlı sayıda orta ve büyük ölçekli firma tarafından temsil edilmekte olup özellikle demir ve çelik ürünlerinde uygulanan ticaret politikası önlemleri sektörün korunmasında önemli rol oynamaktadır.

Diğer taraftan, Avustralya imalat sanayisinin genel olarak yüksek maliyetli bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Bu kapsamda, enerji, işgücü, kira ve lojistik maliyetlerinin yüksekliği sektörün uluslararası rekabet gücünü sınırlayan başlıca unsurlar arasında yer almaktadır. Nitekim ülkede geçmişte önemli bir

sanayi kolu olan otomotiv üretimi tamamen sona ermiş, tekstil ve konfeksiyon gibi sektörler ise büyük ölçüde küçülerek niş alanlara yönelmiştir.

Bununla birlikte, Covid-19 döneminde yaşanan tedarik zinciri aksaklıkları ve özellikle Çin'e olan ithalat bağımlılığı, Avustralya'da imalat sanayisinin yeniden güçlendirilmesine yönelik politika yaklaşımının ön plana çıkmasına neden olmuştur. Bu çerçevede, son dönemde sanayi politikalarının daha stratejik sektörler, tedarik zinciri güvenliği ve ileri teknoloji üretimi ekseninde şekillendiği görülmektedir.

Bu kapsamda, Avustralya'da sanayi politikalarının son dönemde daha stratejik sektörler, tedarik zinciri güvenliği ve ileri teknoloji üretimi ekseninde şekillendiği görülmektedir. Bu çerçevede, 2023 yılında kurulan ve 15 milyar AUD büyüklüğe sahip olan Ulusal Yeniden Yapılanma Fonu (National Reconstruction Fund), imalat sanayisinin geliştirilmesinde temel politika aracı haline gelmiştir. Buna göre, kritik mineraller, ulaştırma, savunma, medikal ürünler, yenilenebilir enerji, tarım teknolojileri ve ileri imalat sektörlerinde faaliyet gösteren firmalara kredi, özkaynak ve teminat yoluyla finansman sağlanması öngörülmektedir.

Üretim vergi teşvikleri bakımından Avustralya Hükümeti, stratejik olarak belirlenmiş 31 kritik mineralin (lityum, kobalt, nadir toprak elementleri vb.) yalnızca çıkarılmasını değil, ülke içinde işlenmesini teşvik etmek amacıyla **1 Temmuz 2027** itibarıyla yürürlüğe girecek, ancak 2026 yılından itibaren yatırım kararlarını doğrudan etkileyen büyük bir vergi teşvikini yasallaştırmıştır. Bu düzenleme uyarınca, uygun görülen işletmelere işleme maliyetlerinin **%10'u oranında, üst sınırı olmayan ve iade edilebilir** bir vergi mahsubu sağlanacak; bu destek 2040 yılına kadar maksimum 10 yıl boyunca kullanılabilir.

Bunun yanında, 2024 yılında açıklanan "A Future Made in Australia" programı kapsamında, özellikle temiz enerji, kritik mineraller ve ileri imalat alanlarında yatırımların desteklenmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, 10 yıllık dönemde toplam 22,7 milyar AUD tutarında kamu kaynağının mobilize edilmesi öngörülmekte olup program ile net sıfır emisyon hedefleri doğrultusunda sanayi dönüşümünün hızlandırılması hedeflenmektedir. Buna göre, batarya üretimi, yeşil hidrojen ve kritik minerallerin işlenmesi gibi alanlarda faaliyet gösteren firmalara çeşitli teşvikler sağlanması planlanmaktadır. 2024 yılında taslak olarak sunulan "Future Made in Australia Bill", 2025 başı itibarıyla yasalaşmış ve 2026 mali yılında tam uygulama aşamasına geçmiştir. Bu gelişme ile Avustralya Hükümeti artık hangi sektörlerin "stratejik" olduğuna karar verirken bu yasadaki iki ana kriteri (Net Sıfır Dönüşümü ve Ekonomik Dayanıklılık) kullanmaktadır. Teşvikler açısından farklı bir perspektifin kapılarını aralayan bu yaklaşım ile yalnızca bu çerçeveye uyan yatırımların (örneğin yeşil hidrojen veya batarya üretimi) önceliklendirildiği bir dönemi başlatmıştır.

Buna ilaveten, Avustralya hükümeti tarafından yürütülen Sektörel Büyüme Programı (Industry Growth Program) kapsamında yenilikçi KOBİ'lere ve start-up'lara yönelik danışmanlık hizmetleri ve eş finansmanlı hibe destekleri sağlanmaktadır. Bu çerçevede, söz konusu program ile işletmelerin ölçeklenmesi, ticarileşme süreçlerinin hızlandırılması ve küresel pazarlara entegrasyonunun desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Bunun yanında, savunma sanayisi alanında faaliyet gösteren firmalara yönelik Savunma Sanayisi Geliştirme Hibeleri (Defence Industry Development Grants) kapsamında endüstriyel öncelikler, beceri geliştirme ve ihracat destekleri gibi farklı alanlarda hibe programları uygulanmaktadır. Buna göre, ilgili program çerçevesinde özellikle savunma tedarik zincirine entegrasyonun artırılması ve yerli üretim kapasitesinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca, sanayi ve akademi iş birliğini geliştirmeye yönelik İşbirlikçi Araştırma Merkezleri (Cooperative Research Centres) Programı ile araştırma kuruluşları ve özel sektör arasında ortak Ar-Ge projeleri desteklenmekte olup inovasyon kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır.

Bununla birlikte, Avustralya'da eyalet bazında da imalat sanayisine yönelik çeşitli teşvik mekanizmaları uygulanmaktadır. Bu kapsamda, New South Wales eyaletinde Net Zero Manufacturing Initiative ve Innovative Manufacturing Adoption Fund, Queensland eyaletinde ise Transforming Queensland Manufacturing Grants Program bu alandaki öne çıkan örnekler arasında bulunmaktadır.. Buna göre, federal ve eyalet düzeyindeki destekler birlikte değerlendirildiğinde Avustralya'da sanayi politikalarının çok katmanlı bir yapı kazandığı görülmektedir.

Buna ilaveten, Avustralya'da sanayi politikalarının giderek daha fazla tedarik zinciri güvenliği, enerji dönüşümü ve stratejik sektörler ekseninde şekillendiği görülmekte olup özellikle kritik mineraller, savunma sanayisi ve ileri üretim teknolojileri alanlarında kamu desteklerinin yoğunlaştığı değerlendirilmektedir.

- Hizmetler

Avustralya ekonomisi içinde hizmetler sektörünün payı 2025 yılında GSYİH'nin %75'ini oluşturmakta ve işgücü piyasasında istihdam edilen kişilerin %90'ı hizmetler sektöründe çalışmaktadır. Bu oranın dijital ekonomi ve sağlık hizmetlerindeki artışla birlikte güncellenmesi öngörülmektedir. Ayrıca, 2024-25 mali yılında Avustralya'nın toplam 134 milyar AUD seviyesinde hizmet ihracatı bulunmaktadır. Bu çerçevede, Avustralya ekonomisinin yapısal olarak hizmetler ağırlıklı bir görünüm sergilediği ve hizmetler sektörünün hem iç talep hem de istihdam bakımından ekonominin temel taşı olduğu görülmektedir.

Hizmetler sektöründe sağlık hizmetleri ve sosyal destekler sektörü GSYİH içinde %8,1 pay ile ilk sırada gelmektedir. Ayrıca, toplam istihdamın %16'sı ilgili sektörde istihdam edilmektedir. Hizmetler sektörü içerisinde ikinci sırada ise %7,2 pay ile finans ve sigorta hizmetleri sektörü gelmekte olup sektörün toplam istihdam içindeki payı ise %3 düzeyindedir. İlgili sektör, bankalar, yapı kooperatifleri ve kredi birlikleri dâhil mevduat toplamaya yetkili kurumlar (ADIS); para piyasası ve finansman şirketleri ile menkul kıymetler dâhil mevduat toplamayan mali araçlar, hayat ve genel sigorta şirketleri, emeklilik ve mevduat fonları dâhil olmak üzere fon yöneticileri ve sigorta şirketleri olarak üç ana kurumsal yapıya dayanmaktadır. Profesyonel, bilimsel ve teknik hizmetler sektörü ise GSYİH içinde %7, istihdam içinde %9,3 pay almaktadır. Söz konusu sektör, hukuk, muhasebe, mimarlık, mühendislik, reklam ve tanıtım gibi muhtelif hizmet kollarından oluşmaktadır. GSYİH içindeki payı %7 olan inşaat sektörü, toplam istihdam içinde %9,3 pay ile ikinci sırada gelmektedir. Bunun yanında, eğitim hizmetleri sektörü, gerek yaratılan istihdam gerekse yurt dışından gelen öğrencilerin iç talebe doğrudan ve dolaylı katkısıyla ekonominin bir diğer önemli sektörü konumundadır. Bu çerçevede, ilgili sektörün GSYİH içinde payı %4,6 iken toplam istihdam içindeki payı %9,2'dir. Ayrıca, Avustralya'nın eğitim hizmetleri ihracatı 2024-25 mali yılında 53 milyar AUD ile toplam hizmet ihracatında %40 oranında payıyla ilk sırada gelmektedir.

Bunun yanında, Avustralya'nın geniş bir yüzölçümüne dağılan nispi olarak 27,7 milyonluk küçük nüfus yapısının iç pazara entegrasyonu, ülkenin dış pazarlara olan uzaklığı dikkate alındığında, ekonomik ve ticari faaliyetlerin geliştirilmesi ve sürdürülmesi açısından ulaştırma ve telekomünikasyon sektörü hayati bir öneme sahip bulunmaktadır.

Bu itibarla, Avustralya'da kara yolları ve demir yolları devlet tarafından inşa ettirilmekte ve devlet tarafından ya da devlet-özel sektör ortaklığı işletilmektedir. Ancak son yıllarda işletmesi özelleştirme ile özel sektöre devredilen birçok kara yolu olduğu kaydedilmektedir. Son yıllarda giderek artan doğal

kaynak ihracatının yükleme limanlarındaki kapasite eksikliğini ortaya çıkararak özel sektör yatırımlarının artışına yol açtığı belirtilmektedir. Bu kapsamda, federal hükümet tarafından küresel kriz ortamında ekonomiyi de canlandırmak amacıyla karayolu ve liman altyapısının iyileştirilmesi projeleri desteklenmiştir.

Entegre lojistik sektörü Avustralya ekonomisi için önem arz eden sektörlerden biri olarak değerlendirilmektedir. 2024-25 finansal yılında 130,7 milyar AUD hasıla ve 10,1 milyar AUD net kâr rakamlarına ulaşan ve yaklaşık 114 bin işletmede 377 bin kişiye istihdam sağlayan sektörde, son beş yılda sektörel büyüme oranı yıllık ortalama %1,0 olarak gerçekleşmiş olup önümüzdeki beş yılda sektörün yıllık ortalama %2,0 oranında büyümesi beklenmektedir (IBISWorld, Integrated Logistics in Australia, Haziran 2025). Sektör analistleri, ulaştırma ve lojistik sektörünün 2030 yılına kadar iki kat, 2050 yılına kadar üç kat büyüyeceğini öngörmektedirler.

Bunun yanında, Avustralya hizmetler sektörü içerisinde finansal hizmetler sektörü yüksek katma değer üretme kapasitesi ve gelişmiş kurumsal yapısı ile öne çıkan alanlardan biri konumunda bulunmaktadır. Buna göre, finans ve sigorta hizmetleri sektörünün toplam büyüklüğü 2024-25 dönemi itibarıyla yaklaşık 524,6 milyar AUD seviyesine ulaşmış olup sektör son beş yıllık dönemde yıllık ortalama %8,3 oranında büyüme kaydetmiştir. Bununla birlikte, sektörün istihdamı yaklaşık 236 bin kişi seviyesinde bulunmakta olup toplam işletme sayısının 63 binin üzerinde olduğu görülmektedir.

Bu kapsamda, sektörün yüksek kârlılık düzeyi dikkat çekmekte olup ortalama kâr marjının %29,5 seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir. Buna göre, finansal hizmetler sektörü Avustralya ekonomisinde yüksek verimlilik ve güçlü gelir üretme kapasitesi ile öne çıkan sektörlerden biri olarak değerlendirilmektedir.

Buna ilaveten, sektör yapısı incelendiğinde Avustralya finans sisteminin büyük ölçüde “Big Four” olarak adlandırılan dört büyük banka etrafında şekillendiği görülmektedir. Bu kapsamda, Commonwealth Bank, NAB, Westpac ve ANZ Group sektörün en büyük oyuncularını olup toplam pazarın önemli bir bölümünü kontrol etmektedir. Bununla birlikte, son yıllarda fintech şirketleri, neobank’lar ve banka dışı finansal kuruluşların artan rekabeti sonucunda sektör yapısında kısmi bir çeşitlenme yaşandığı görülmektedir.

Bu çerçevede, finansal hizmetler sektöründe faaliyetlerin büyük bölümünü konut kredileri ve ticari krediler oluşturmaktadır. Nitekim, toplam sektör gelirlerinin yaklaşık %57’si konut kredilerinden, %31’i ticari kredilerden ve %9’u tüketici kredilerinden kaynaklanmaktadır. Buna göre, Avustralya finans sektörünün büyük ölçüde kredi temelli bir yapı sergilediği ve özellikle konut piyasasına yüksek derecede bağlı olduğu değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, son yıllarda sektörde önemli bir dönüşüm yaşandığı görülmektedir. Bu kapsamda, fintech şirketleri ve dijital bankaların artan rekabeti karşısında geleneksel finansal kuruluşların dijitalleşme, yapay zeka uygulamaları, siber güvenlik ve regülasyon teknolojileri alanlarında yatırımlarını artırdığı dikkat çekmektedir. Bu çerçevede, bankaların bulut teknolojileri sağlayıcıları ve teknoloji firmaları ile stratejik iş birliklerine yöneldiği ve dijital bankacılık çözümlerini yaygınlaştırdığı görülmektedir.

Bu anlamda, 1988 tarihli Privacy Act’in kapsamlı incelemesi sonucu 2026 yılında yürürlüğe giren yeni maddelerle, verilerin “adil ve makul” işlenmesi ilkesi getirilmiştir. Bu durum, Avustralya vatandaşlarının verilerini işleyen dijital servis sağlayıcıların (e-ticaret platformları, SaaS girişimleri) verileri Avustralya sınırları içinde veya eşdeğer korumaya sahip ülkelerde tutmasını zorunlu kılmaktadır. Ayrıca tüketici elektroniği (IoT cihazları, akıllı ev sistemleri vb.) ithalatında, cihazların siber saldırılara

karşı dayanıklılığını belirten zorunlu bir etiketleme sistemi (Cyber Security Labelling Scheme) devreye alınmıştır. Varsayılan şifrelerin değiştirilebilir olması ve yazılım güncelleme desteği süresinin beyan edilmesi artık birer zorunluluktur. Bahse konu iki düzenleme, yalnızca yerel firmaları değil, Avustralya'ya ürün gönderen ihracatçılarımızı da operasyonel ve hukuki olarak doğrudan etkilemektedir.

Buna göre, finansal hizmetler sektöründe rekabetin giderek arttığı ve özellikle mortgage piyasasında fiyat rekabetinin yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durumun bankaların net faiz marjları üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturduğu, buna karşın kredi hacmindeki artış ve ekonomik toparlanma sürecinin sektör gelirlerini desteklediği değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, sektörde düzenleyici çerçevenin güçlü ve kapsamlı olduğu görülmektedir. Bu kapsamda, Avustralya İhtiyati Düzenleme Kurumu (APRA) ve Avustralya Menkul Kıymetler ve Yatırımlar Komisyonu (ASIC) tarafından uygulanan düzenlemeler ile finansal sistemin istikrarının korunması ve risklerin yönetilmesi amaçlanmaktadır. Buna göre, son dönemde özellikle siber güvenlik, risk yönetimi ve sermaye yeterliliği alanlarında düzenleyici gerekliliklerin arttığı görülmektedir.

Buna ilaveten, finansal hizmetler sektöründe çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) kriterlerinin giderek daha fazla önem kazandığı ve özellikle yeşil krediler ve sürdürülebilir finansman araçlarının yaygınlaştığı görülmektedir. Bu kapsamda, finansal kuruluşların enerji dönüşümü ve düşük karbonlu yatırımların finansmanında daha aktif rol üstlenmeye başladığı değerlendirilmektedir.

Bunun yanında, Avustralya hizmetler sektörü içerisinde finansal hizmetler, yazılım ve finansal teknolojiler (fintech) alanlarının son dönemde giderek daha fazla önem kazandığı görülmektedir. Buna göre, finans ve sigorta hizmetleri sektörü yüksek katma değer üretme kapasitesi ve gelişmiş kurumsal yapısı ile ülke ekonomisinin temel bileşenlerinden biri olmayı sürdürmektedir. Bununla birlikte, dijitalleşme ve yeni teknolojilerin etkisiyle finansal hizmetler sektöründe önemli bir dönüşüm yaşanmakta olup fintech ekosistemi bu dönüşümün ana unsurlarından biri olarak öne çıkmaktadır.

Bu kapsamda, Avustralya fintech sektörünün son yıllarda hızlı bir büyüme kaydettiği ve küresel ölçekte rekabetçi bir konuma ulaştığı görülmektedir. Nitekim ülkede 800'ün üzerinde fintech şirketinin faaliyet gösterdiği ve sektörün büyüklüğünün son yıllarda önemli ölçüde artarak milyarlarca dolarlık bir hacme ulaştığı ifade edilmektedir. Ayrıca, fintech pazarının 2026 yılı itibarıyla yaklaşık 13,5 milyar ABD doları büyüklüğe ulaşmasının ve önümüzdeki dönemde yüksek büyüme oranları ile genişlemeye devam etmesinin beklendiği değerlendirilmektedir.

Buna göre, Avustralya fintech ekosisteminin gelişiminde güçlü düzenleyici çerçeve, yüksek dijitalleşme oranı ve gelişmiş finansal altyapının belirleyici rol oynadığı görülmektedir. Bu çerçevede, özellikle gerçek zamanlı ödeme sistemlerinin yaygınlaşması, mobil ödeme araçlarının kullanımındaki artış ve açık bankacılık uygulamaları sektörün büyümesini destekleyen başlıca unsurlar arasında yer almaktadır. Nitekim ülkede mobil ödeme işlemlerinin hızla arttığı ve dijital ödeme sistemlerinin yaygınlaştığı gözlemlenmektedir.

Bu kapsamda, Avustralya hükümeti ve düzenleyici kurumları tarafından fintech sektörünün geliştirilmesine yönelik çeşitli destek ve kolaylaştırıcı mekanizmaların uygulandığı görülmektedir. Buna göre, Avustralya Menkul Kıymetler ve Yatırımlar Komisyonu (ASIC) tarafından yürütülen düzenleyici “sandbox” uygulaması ile yenilikçi finansal ürün ve hizmetlerin sınırlı düzenleyici yükümlülükler altında test edilmesine imkan sağlanmaktadır. Ayrıca, dijital varlıklar, ödeme sistemleri ve veri paylaşımı alanlarında yürütülen düzenleme çalışmaları ile sektörün gelişimini destekleyecek daha öngörülebilir bir düzenleyici çerçevenin oluşturulması hedeflenmektedir.

Bunun yanında, fintech ve dijital ekonomi alanlarında Ar-Ge ve inovasyon faaliyetlerini desteklemeye yönelik vergi teşvikleri ve kamu destek programlarının da uygulandığı görülmektedir. Bu çerçevede, Ar-Ge vergi teşvikleri ile teknoloji odaklı girişimlerin desteklenmesi amaçlanmakta olup aynı zamanda kamu kurumları tarafından yürütülen inovasyon merkezleri ve iş geliştirme programları aracılığıyla start-up ekosisteminin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Buna ilaveten, Avustralya’da yazılım ve dijital hizmetler sektörünün de hızlı bir gelişim gösterdiği ve özellikle bulut teknolojileri, siber güvenlik, yapay zeka ve veri analitiği alanlarında faaliyet gösteren firmaların sayısının arttığı görülmektedir. Bu kapsamda, teknoloji sektörünün finansal hizmetler sektörü ile entegrasyonu sonucunda ortaya çıkan yeni iş modellerinin hem iç pazarda hem de uluslararası pazarlarda büyüme potansiyeli taşıdığı değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, 2018-19 mali yılında toplam istihdamın %4,1’ini oluşturan ve yaklaşık 565 bin kişinin istihdam edildiği Avustralya ekonomisinin en önemli hizmet sektörleri arasında yer alan turizm sektörü pandemiden oldukça olumsuz etkilenmiş olup 2020-2021 mali yılında sektörün toplam istihdamdaki payı %2,9’a düşmüş ve sektörde doğrudan istihdam edilen personel sayısı 407 bin kişiye gerilemiştir. Öte yandan, turizm sektörü pandemi koşullarının rahatlamasıyla birlikte hızlı bir toparlanma sürecine girmiştir. Bu çerçevede, 2020-21 mali yılında 32,4 milyar AUD olan turizm sektörü hasılası 2021-22 mali yılında 41,1 milyar AUD olurken 2022-23 finansal yılında ciddi oranda artış kaydederek 72,1 milyar AUD seviyesinde gerçekleşmiş, 2024-25 mali yılında ise 81,1 milyar AUD ile tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Buna göre, 2020-21 döneminde %1,6 seviyesine düşen turizm sektörünün GSYİH payı 2024-25 döneminde pandemi öncesi düzey olan %2,9 seviyesine yükselmiştir. Bunun yanında, Avustralya’da turizm sektörü daha ziyade yurt içi turizm harcamaları ağırlıklı bir yapıdadır. Bu itibarla, 2024-25 mali yılında turizm sektörü hasılasının %77,1’i yurt içi harcamalardan, %22,9’u ise yurt dışı harcamalardan oluşmaktadır.

Avustralya, turizm sektörünün büyümesini desteklemek için birtakım tedbirler almakta, çeşitli fon ve teşvik mekanizmaları ile sektör desteklenmekte, hükümet ile turizm sektörü arasında iş birliği ve karşılıklı danışma mekanizmaları güçlendirilmektedir. Bu çerçevede, pandemi sonrası dönemde turizm sektörünün güçlendirilmesi amacıyla Avustralya Ticaret ve Yatırım Komisyonu tarafından THRIVE 2030 isimli program yürürlüğe konmuştur. Söz konusu program ile öncelikle turizm gelirlerinin pandemi öncesi seviyesini yakalaması öngörülmekte olup sektörde 2024 yılı gelirinin 166 milyar AUD ve 2030 yılı gelirinin 230 milyar AUD olması hedeflenmiştir. Bu kapsamda, toparlanma dönemi olan 2022-2024 döneminde yurt içi turizme odaklanılması, hedef uluslararası ziyaretçi pazarlarına yönelmesi ve iş gücü açığı gibi arz yönlü sıkıntıların giderilmesi, konsolidasyon dönemi olan tanımlanan 2024-2027 döneminde pazar çeşitliliğinin sağlanması, yeni hizmetler ve destinasyonların geliştirilmesi, iş yapma süreçlerinin geliştirilmesi ve iş gücü arzının güçlendirilmesi ve hızlanma dönemi olan 2028-2030 döneminde ise sektörün yatırımlar ve yeni teknolojiler yoluyla hedeflenen konuma gelmesinin sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca, Şubat 2026 tarihinde yayımlanan THRIVE 2030 Eylem Planı ile hükümetin 2030’a kadar ziyaretçi ekonomisini desteklemeye yönelik faaliyet alanları güncellenmiştir.

Bunun yanında, THRIVE 2030 kapsamında turizm sektörünün yalnızca talep tarafının değil aynı zamanda iş gücü, kapasite, ürün kalitesi, erişilebilirlik ve sürdürülebilirlik boyutlarının da güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, Avustralya hükümeti tarafından desteklenen Hospitality, Tourism and Travel Employment and Skills Platform Grant Program çerçevesinde Accommodation Australia tarafından geliştirilen ve 2025 yılında faaliyete geçen “eeger” platformu sektörün iş gücü ihtiyacını desteklemeye yönelik dijital eğitim ve beceri geliştirme aracı olarak kullanılmaktadır. Söz konusu platform yeni ve mevcut çalışanların eğitimi ile istihdam eşleştirmesine katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Buna göre, turizm ve konaklama sektöründe pandemi sonrasında belirginleşen iş gücü açığının azaltılması hedeflenmektedir.

Ayrıca, turizm işletmelerinin kalite standartlarının geliştirilmesi amacıyla Quality Tourism Framework önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır. Söz konusu çerçeve, işletmelere kalite akreditasyonu, sürdürülebilirlik, erişilebilirlik, iş geliştirme ve ödül programları gibi alanlarda destek sunmakta olup ilgili program sektör temsil kuruluşlarınca THRIVE 2030'un önemli bileşenlerinden biri olarak değerlendirilmektedir. Bunun yanında, Tourism Australia tarafından sağlanan ücretsiz sektör kaynakları, pazarlama rehberleri, araştırma ve veri setleri ile işletmelerin dijital görünürlük, pazarlama ve uluslararası ziyaretçiye erişim kapasitelerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Avustralya'dan ülkemize yönelik turizmde ise her yıl 25 Nisan tarihinde düzenlenen Anzak Günü anma törenleri Çanakkale bölgesi ve Gelibolu Yarımadası açısından önemli bir ziyaret sebebi olmaya devam etmektedir. Bu çerçevede, söz konusu anma törenlerinin iki ülke arasında sosyal, kültürel ve turistik ilişkilerin geliştirilmesi bakımından uygun bir zemin oluşturduğu değerlendirilmektedir. Bunun yanında, iki ülke arasında farkındalığın artmasıyla birlikte özellikle sağlık turizmi alanında da iş birliği imkânlarının geliştirilebileceği düşünülmektedir.

- Madencilik

Madencilik sektörü, 2025 yılı itibarıyla GSYİH içindeki %10,7 oranında payıyla Avustralya ekonomisinin en büyük sektörü konumunda bulunmaktadır. Ülke genelinde yaklaşık 7.400 işletme ve 350'den fazla aktif maden sahası bulunmakta olup Avustralya küresel ölçekte demir cevheri, altın, uranyum ve nikel gibi birçok kritik mineralde önde gelen üreticiler arasında yer almaktadır. Bu çerçevede, madencilik sektörü ülkenin en önemli ihracat gelir kaynağı olup yaklaşık 300 milyar ABD doları seviyesindeki ihracat hacmi ile toplam mal ihracatının büyük bölümünü oluşturmaktadır.

Eyalet bazında incelendiğinde, Batı Avustralya eyaletinin sektör açısından belirleyici konumda olduğu görülmektedir. Bu kapsamda, ülkenin demir cevheri üretiminin neredeyse tamamı, altın üretiminin ise önemli bir bölümü bu eyalette gerçekleştirilmektedir. Buna göre, Pilbara bölgesi küresel ölçekte en büyük ve en verimli demir cevheri havzalarından biri olarak öne çıkmakta olup Avustralya'nın Asya pazarlarına coğrafi yakınlığı sektöre lojistik avantaj sağlamaktadır.

IBISWorld verilerine göre, 2024-25 mali yılında madencilik sektörünün toplam hasılası 437,3 milyar AUD seviyesinde gerçekleşmiştir. Sektör son beş yıllık dönemde yıllık ortalama %0,6 oranında büyüme kaydetmiş olup aynı dönemde yaklaşık 224 bin kişiye istihdam sağlamaktadır. Bununla birlikte, sektörün yüksek kârlılık düzeyi dikkat çekmekte olup ortalama kâr marjı %30'un üzerinde seyretmektedir.

Bu çerçevede, sektör yapısı incelendiğinde demir cevherinin %30'un üzerinde pay ile en büyük gelir kalemini oluşturduğu, bunu kömür (%24,5) ve petrol ve doğal gaz (%22,9) segmentlerinin takip ettiği görülmektedir. Bunun yanında, bakır, altın, nikel ve lityum gibi diğer metal cevherleri de sektör gelirlerinde önemli paya sahiptir. Buna göre, Avustralya madencilik sektörünün hem geleneksel enerji ve çelik girdilerine hem de enerji dönüşümü kapsamında önem kazanan kritik minerallere dayalı çift yönlü bir yapı sergilediği değerlendirilmektedir.

Buna ilaveten, sektörün dış talep koşullarına yüksek derecede bağımlı olduğu görülmektedir. Bu kapsamda, Çin Avustralya'nın başlıca ihracat pazarı konumunda olup özellikle demir cevheri ihracatının yaklaşık %85'i bu ülkeye gerçekleştirilmektedir. Bu çerçevede, Çin ekonomisinde özellikle inşaat ve gayrimenkul sektöründe yaşanan yavaşlama, küresel demir cevheri talebini ve fiyatlarını aşağı yönlü etkilemiş ve sektör gelirlerinde dalgalanmalara neden olmuştur.

Diğer taraftan, son yıllarda enerji piyasalarında yaşanan gelişmeler sektör dinamiklerini önemli ölçüde etkilemiştir. Bu kapsamda, Rusya-Ukrayna savaşı sonrasında küresel enerji fiyatlarında yaşanan artış, kömür ve sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ihracat gelirlerini yükseltmiş, ancak takip eden dönemde fiyatların normalleşmesi sektör büyümesini sınırlamıştır. Bu çerçevede, madencilik sektöründe gelirlerin büyük ölçüde küresel emtia fiyatlarına bağlı olarak dalgalandığı görülmektedir.

Bu kapsamda, sektörün önümüzdeki dönemdeki görünümüne ilişkin olarak üretim hacimlerinin artmaya devam etmesi beklenmekle birlikte, küresel arz artışı ve fiyatlardaki normalleşme nedeniyle toplam gelirlerde yıllık ortalama %3,1 oranında daralma öngörülmektedir. Buna göre, sektörün büyüme dinamiklerinin hacim artışı ile fiyat baskısı arasında şekilleneceği değerlendirilmektedir.

Sektördeki son gelişmeler kapsamında, madenlerin yerel imalatı işlenmesini teşvik eden yeni vergi düzenlemeleri raporun “Sanayi” başlığında detaylı şekilde değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, küresel enerji dönüşümü süreci madencilik sektörü açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu çerçevede, elektrikli araçlar, batarya teknolojileri ve yenilenebilir enerji altyapısında kullanılan lityum, bakır, nikel ve nadir toprak elementlerine olan talebin artması, Avustralya’nın bu alanlardaki rezerv avantajı nedeniyle stratejik konumunu güçlendirmektedir. Nitekim son yıllarda sektörde yatırım ve arama faaliyetlerinin giderek bu “gelecek odaklı” minerallere yöneldiği görülmektedir.

Diğer taraftan, sektörün karşı karşıya olduğu başlıca zorluklar arasında yüksek maliyetler, işgücü arzındaki sıkışıklık ve düzenleyici yükümlülüklerin artması yer almaktadır. Bu kapsamda, enerji maliyetleri, ekipman ve lojistik giderlerindeki artış ile birlikte işgücü piyasasındaki sıkılık ücret baskısı yaratmakta ve kârlılık üzerinde aşağı yönlü etki oluşturmaktadır. Ayrıca, çevresel düzenlemeler ve karbon emisyonlarına yönelik politikaların sektörde ilave uyum maliyetleri doğurduğu değerlendirilmektedir.

Buna ilaveten, sektörde teknolojik dönüşümün hız kazandığı görülmektedir. Bu kapsamda, otomasyon sistemleri, otonom taşıma araçları, yapay zeka ve veri analitiği uygulamaları ile üretim süreçlerinin optimize edilmesi ve maliyetlerin düşürülmesi hedeflenmektedir. Buna göre, özellikle büyük ölçekli firmaların verimlilik artışı sağlamak amacıyla dijitalleşme ve ileri teknolojilere yatırım yaptığı dikkat çekmektedir.

Bu çerçevede, sektörün olgunluk aşamasında olduğu, yüksek giriş bariyerleri ve sermaye yoğun yapısı nedeniyle yeni oyuncuların pazara girişinin sınırlı olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, önümüzdeki dönemde birleşme ve satın alma faaliyetlerinin artması ve büyük ölçekli firmaların ölçek ekonomisi avantajlarını güçlendirmeye yönelik stratejik yatırımlara yönelmesi beklenmektedir.

- Enerji

Avustralya fosil yakıtlar açısından oldukça zengin, dünya piyasasına enerji hammaddesi sağlayan belli başlı tedarikçi ülkeler arasında yer almaktadır. Bu itibarla, Avustralya dünya kömür ihracatında ilk sırada, doğal gaz ihracatında ise beşinci sırada gelmektedir. Bunun yanında, ülkede fosil yakıtların önemli bir kısmı ihracata konu olmakta olup Avustralya’nın 2023-24 mali yılı için enerji sektörü akışı aşağıda özetlenmektedir.

Tablo 6: Avustralya Enerji Dengesi (2023-24)

Birincil Enerji Üretimi (Kömür, Doğalgaz ve Yenilenebilir)	19.232 PJ
+	
İthalat	2.320 PJ
-	

İhracat	15.292 PJ
-	
Stok Değişimi ve Hata	284 PJ
=	
Birincil Enerji Arzı	5.977 PJ
=	
Dikey Kullanım ve Kayıp	1.941 PJ
+	
Nihai Enerji Tüketimi	4.035 PJ

Kaynak: Avustralya İklim Değişikliği, Enerji, Çevre ve Su Bakanlığı

Buna göre, Avustralya'nın 19.232 PJ olan birincil enerji kaynağı üretiminin yaklaşık %80'inin ihracata konu olduğu ve ülkenin birincil enerji arzının 5.977 PJ olarak görülmektedir. Ürün bazında incelendiğinde, Avustralya İstatistik Bürosu verilerine göre, 2023-24 yılında 11.092 PJ siyah kömürün %89'u, 5.724 PJ doğal gazın %78'i, 2.725 PJ uranyumun %99'u ve 750 PJ ham petrolün %79'u ihracata konu olurken, 409 PJ kahverengi kömürün tamamı iç piyasada elektrik üretiminde kullanılmıştır. Bunun yanında, Avustralya'nın kaynaklara göre birincil enerji üretimi aşağıdaki tabloda yıllar itibarıyla özetlenmektedir.

Tablo 7: Avustralya'nın Kaynak Türüne Göre Enerji Üretimi (PJ)

Enerji	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
Siyah Kömür	12.316,8	11.359,6	11.215,7	11.084,4	11.398,4
Kahverengi Kömür	425,4	430,0	415,7	400,9	416,4
Petrol ve LPG	959,7	864,9	891,2	771,4	738,5
Doğalgaz	5.937,0	5.730,3	6.149,5	6.198,6	6.122,0
Yenilenebilir Kaynaklar	418,8	464,6	512,1	551,7	557,1
Toplam	20.057,7	18.849,4	19.184,2	19.007,0	19.232,4

Kaynak: Avustralya İklim Değişikliği, Enerji, Çevre ve Su Bakanlığı

Aşağıdaki tabloda ise Avustralya'da enerji tüketiminin (birincil enerji arzının) kaynak türüne göre dağılımı gösterilmektedir.

Tablo 8: Avustralya'nın Kaynak Türüne Göre Enerji Tüketimi (PJ)

Enerji	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
Kömür	1.706,7	1.661,4	1.586,8	1.525,0	1.510,4
Petrol	2.283,4	2.097,6	2.172,4	2.354,9	2.431,6
Doğalgaz	1.623,8	1.561,1	1.559,3	1.518,1	1.477,7
Yenilenebilir Kaynaklar	418,8	464,6	512,0	551,7	557,1
Toplam	6.032,7	5.784,7	5.830,5	5.949,7	5.976,8

Kaynak: Avustralya İklim Değişikliği, Enerji, Çevre ve Su Bakanlığı

Bu çerçevede, Avustralya'nın birincil enerji arzında fosil yakıtların ağırlığını korumakla birlikte enerji arzında yenilenebilir enerjinin payının artış kaydettiği görülmektedir.

Paris Anlaşmasına taraf olan Avustralya, emisyon hedeflerine ulaşmak amacıyla enerji dönüşümünü sağlamak üzere kapsamlı bir eylem planı yürütmektedir. Bu itibarla, Avustralya 2030 yılında emisyon salınımını 2005 yılına kıyasla %43 oranında düşürmeyi, 2050 yılında ise net sıfır emisyonla

ulaşmayı taahhüt etmektedir. 2022 yılında Avustralya Parlamentosu'nda yasalaşan Yıllık İklim Bildirgesi kapsamında halihazırda net sıfır emisyon hedefi için sektörel bazda planların oluşturulması üzerinde çalışılmaktadır. Bu çerçevede, elektrik ve enerji, tarım, ulaştırma ve altyapı, sanayi, doğal kaynaklar ile çevre olmak üzere belirlenen altı sektörde sektörel dönüşüm planlarının oluşturulması üzerinde çalışmalar yürütülmektedir. 1 Ocak 2025'te başlayan ve 2026 yılında kapsamı genişleyen "Mandatory Climate Reporting" yasası, belirli büyüklükteki şirketlerin (Grup 1 ve Grup 2) iklimle ilgili risklerini ve fırsatlarını finansal raporlarına dahil etmelerini zorunlu kılmaktadır. Net Sıfır hedeflerindeki tedarik zinciri emisyonları (kapsam 3) konusunda bazı değişiklikler yürürlüğe girmiştir. Avustralyalı ithalatçılar, kendi emisyonlarını raporlarken tedarik zincirlerindeki (bir diğer deyişle ülkemizden ithal ettikleri ürünlerin üretimindeki) emisyon verilerini de sunmak zorundadır. Bu nedenle, Avustralya'ya mal tedarik eden Türk firmalarından artık ürün bazlı karbon ayak izi verisi talep edilmesi standart bir prosedür haline gelmiştir. Bununla birlikte ASIC, sürdürülebilirlik iddialarını kanıtlayamayan firmalara karşı 2026 yılında yeşil aklama (greenwashing) denetimlerini en üst seviyeye çıkarmıştır.

Bunun yanında, Avustralya'nın enerji tüketiminde yenilenebilir enerjinin ağırlığının artırılması amacıyla yıllardır uygulanan muhtelif politika, teşvik ve desteklere bağlı olarak, Avustralya İstatistik Bürosu verilerine göre yenilenebilir enerjinin toplam enerji kullanımında payı 2010-11 mali yılındaki %1 düzeyinden 2023-24 mali yılında %6 düzeyine, yenilenebilir enerjinin toplam hanehalkı enerji tüketimindeki payı ise 2010-11 mali yılındaki %7 düzeyinden 2023-24 mali yılında %35 düzeyine yükselmiştir. 2023-24 mali yılında yenilenebilir enerji üretiminde güneş enerjisi 175 PJ ile ilk sırayı, rüzgar enerjisi 112 PJ ile ikinci sırayı ve hidroelektrik enerjisi 54 PJ ile üçüncü sırayı almaktadır.

Bu çerçevede, Avustralya'nın enerji dönüşümüne yönelik ana politika çerçevesini Powering Australia planı oluşturmaktadır. Buna göre, söz konusu plan kapsamında enerji sisteminin karbonsuzlaştırılması, elektrik şebekesinin modernizasyonu ve yenilenebilir enerji yatırımlarının artırılması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda, Capacity Investment Scheme aracılığıyla yenilenebilir enerji yatırımlarına yönelik gelir istikrarı mekanizmaları sağlanmakta olup 2030 yılına kadar yaklaşık 32 GW ilave yenilenebilir enerji kapasitesi oluşturulması hedeflenmektedir. Bunun yanında, 20 milyar AUD büyüklüğe sahip Rewiring the Nation programı ile elektrik iletim altyapısının güçlendirilmesi ve yenilenebilir enerji entegrasyonunun artırılması amaçlanmaktadır.

Buna ilaveten, Powering the Regions Fund kapsamında sanayi tesislerinin karbon emisyonlarının azaltılmasına yönelik dönüşüm yatırımları desteklenmekte olup özellikle ağır sanayi ve enerji yoğun sektörlerde temiz enerji kullanımının yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Ayrıca, Hydrogen Headstart programı aracılığıyla büyük ölçekli yeşil hidrojen projelerinin desteklenmesi ve Avustralya'nın küresel hidrojen tedarik zincirinde konumunun güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bunun yanında, National Reconstruction Fund kapsamında temiz enerji ve düşük karbon teknolojilerine yönelik yatırımlar için önemli bir finansman alanı ayrılmış olup bu durum sanayi ve enerji politikalarının birbirini tamamlayıcı bir yapıya kavuştuğunu göstermektedir.

Diğer taraftan, enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik olarak geliştirilen National Energy Performance Strategy kapsamında hanehalkı, ticari işletmeler ve sanayi tesislerinde enerji kullanımının optimize edilmesi ve enerji maliyetlerinin düşürülmesi hedeflenmektedir.

Buna ilaveten, Avustralya'da yenilenebilir enerji ve düşük emisyon teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik kurumsal destek mekanizmalarının da önemli rol oynadığı görülmektedir. Bu kapsamda, Australian Renewable Energy Agency (ARENA) tarafından yenilenebilir enerji ve düşük

emisyön teknolojilerine yönelik Ar-Ge ve ticarileştirme projeleri desteklenmekte, Clean Energy Finance Corporation aracılığıyla söz konusu projelere finansman sağlanmakta ve Clean Energy Regulator tarafından yürütölen mekanizmalar ile yenilenebilir enerji üretimi teşvik edilmektedir.

Bu çerçevede, Avustralya enerji sektörünün bir yandan fosil yakıt ihracatına dayalı mevcut yapısını koruduğu, diğer yandan ise enerji dönüşümü kapsamında yenilenebilir enerji ve düşük karbon teknolojilerine yöneldiği çift yönlü bir dönüşüm süreci içerisinde bulunduğu değerlendirilmektedir.

4. Pazarda Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar ve Diğer Bilgiler

- İş Kültürü

Avustralya'ya ihracat yapmayı düşönen muhtemel ihracatçılarımızın piyasaya girmeden kapsamlı pazar araştırması yapmaları ve gerekli pazarlama tekniğini belirlemeleri uygun olacaktır. Pazar araştırmasından sonra ölkeyi ziyaret ederek, pazarı yerinde incelemek ve ölkede içinde düzenlenen özellikle sektörel fuarlara katılım sağlamasının tanıtım, uygun pazarlama ve satış tekniğinin belirlenmesi açısından yararlı olacağı değerlendirilmektedir.

Bakanlığımızın desteklediği fuarlara <https://www.ticaret.gov.tr/ihracat/fuarlar> web adresinden ulaşılabilir. Avustralya'da düzenlenen genel ve sektörel fuar ve sergilerinin tam listesi Exhibition and Event Association of Australia'nın www.eaaa.com.au web sitesinde yayınlanmaktadır. Ayrıca, Avustralya'da düzenlenen fuarlar için www.auma.de web adresine de başvurulabilir.

Uygun bir fiyat tespiti için ihracatçıların, ithal edilen ürünlerin tabi olacağı masrafları göz önünde tutmaları gerekir. Fiyatın rekabet edebilir bir düzeyde olmasını hesaplarken, nakliye masrafları, işçilik masrafları, gümrük vergileri, pazarlama masrafları, GST vergisi, acente ve distribütör komisyonları göz önünde tutulmalıdır. Türkiye ile Avustralya arasında direkt deniz ulaşımı olmadığından diğer ölkelerdeki limanlar aracılığı ile mallar gönderilmektedir ki bu da nakliye masraflarını yükseltmektedir.

İhracatçılarımız pazara doğrudan girebilecekleri gibi, Avustralya'da yaygın olarak görölen acente ve distribütör kullanımı, lisans/teknoloji transferi anlaşmaları, franchise anlaşmaları, ortak yatırım, şube veya ofis açma yöntemlerinden birini pazara giriş yöntemi olarak kullanılabilirler. Bu bağlamda, Türkiye için önemli bir avantajı Avustralya'da yaşayan ve ticaretle uğraşan Türk asıllı vatandaşlar oluşturmaktadır. Avustralya'daki Türk ticaret odaları ile irtibata geçilmesi, firmalarımızın pazara girişlerinde ve pazarda kalıcı olmalarında yardımcı bir unsur oluşturmaktadır.

Dünya Bankası'nın her yıl yayınladığı İş Yapma Kolaylığı Endeksi iş ortamına ilişkin genel göstergeleri sunma açısından fikir verici olmaktadır. Bu verilere göre Avustralya, araştırmaya konu 190 ulusal ekonomi içerisinde 2020 yılında 14. sırada bulunmaktadır. Söz konusu araştırma bağlamında yüksek gelirli ölkeler kategorisinde yer alan Avustralya, yeni işletme kurma endeksinde ise 7. sırada yer almaktadır. Dünya Bankası tarafından 16 Eylül 2021 tarihinde yapılan ve tam metni <https://www.worldbank.org/en/news/statement/2021/09/16/world-bank-group-to-discontinue-doing-business-report> adresinde yer alan açıklamada, her yıl yayınlanan Doing Business raporların yayınlanmasının durdurulduğu duyurulmuştur. Dünya Bankası'na en son yayınlanan Doing Business 2020 raporunda yer alan Avustralya iş ortamına ilişkin genel göstergeler aşağıda sunulmaktadır:

Tablo 9: Avustralya İş Ortamına İlişkin Genel Göstergeler

Konular	2019 Sıralaması	2020 Sıralaması	Değişim
Yeni işletme kurma	7	7	-

Konular	2019 Sıralaması	2020 Sıralaması	Değişim
İnşaat izni alma	9	11	-2
Elektrik enerjisine erişim	52	62	-10
Mülk edinilmesi ve kaydı	50	42	+8
Kredi alma	8	4	+4
Küçük yatırımcıyı koruma	64	57	-7
Vergi ödeme	26	28	-2
Sınır aşırı ticaret yapma	103	106	-3
Sözleşmelerin bağlayıcılığı	5	6	-1
İflas çözümlemesi	20	20	-

Kaynak: Doing Business 2020, Dünya Bankası

Avustralya 27,7milyonluk nüfusuyla nispeten küçük bir pazar olmakla birlikte, ülkeye dünyanın her yerinden ürün ithalatının yapıldığı ve piyasada rekabetin çok yüksek olduğu dikkate alınmalıdır. Avustralya perakende piyasası esas itibariyle büyük rekabetin olduğu ve alıcıların en iyi fiyatı buldukları ülkeden alım yaptıkları bir piyasadır. Bu nedenle, Avustralya'ya ihracat yapmak isteyen iş insanlarımızın, başta ürün kalitesine ve devamlılığa dikkat etmesi gerekir. Avustralya pazarında kalıcı olmak için; ürün kalitesi, taahhütlerin zamanında karşılanması ve hizmetin devamlılığı konularında gerekli hassasiyetin gösterilmesi önem arz etmektedir.

Türkiye'den Avustralya'ya doğrudan deniz ulaşımı bulunmamaktadır. Genellikle ürünlerin nakliyesi Pire, İskenderiye veya Singapur limanları kanalıyla yabancı firmalarla aktarmalı geldiği için ulaşım ve nakliye maliyetleri ve süresi uzadığından rekabet avantajı elde edilememektedir. Ayrıca, yabancı ülke menşeli taşıma şirketleri tarafından zaman zaman Türk firmalarına, ürünlerinin miktarı, nakliye zamanı ve ücreti konusunda sıkıntı yaratılabilmektedir. Bundan hareketle, Türk ihraç ürünlerinin Asya Pasifik bölgesine taşınmasında Türk deniz taşımacılığı firmalarının devreye girmesinin bahse konu sorunların aşılmasında ve bölgeye olan ihracatımızın artırılmasında önemli bir rol oynayacağı düşünülmektedir.

Avustralya, piyasasına arz edilecek ürünlere, gümrük vergisi ve/veya katma değer vergisi (GST) ile diğer vergi veya harçlar uygulamakta, gümrük vergileri, ürünün çeşidi ve menşe ülkeye göre değişiklik gösterebilmektedir. Gümrük vergileri dışında, mal ve hizmet vergisi, lüks araba vergisi ve şarap eşitleme vergisi gibi vergiler uygulanmaktadır. Bu konudaki detaylı bilgiler <http://www.ato.gov.au> web sitesinden temin edilebilmektedir.

İthal ve yerli mallara Katma Değer Vergisi (Goods and Services Tax, GST) uygulanmakta olup, genel GST oranı %10 düzeyindedir. Avustralya'ya ihracat yapılmadan önce ürün güvenliği kontrolüne tabi tüm ürünlerin ve sorumlu kuruluşların listesinin Avustralya Gümrük İdaresi'nin <https://www.homeaffairs.gov.au/> web sitesinden kontrol edilmesinin olası sıkıntıların aşılması açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Avustralya genelinde büyük mağazalar zinciri ve çok fonksiyonlu alışveriş merkezleri yaygın bulunmaktadır. Avustralya'daki en büyük perakende zinciri gıda sektöründe Woolworths Grubu, ikinci

en büyük firma ise Wesfarmers grubudur. Ayrıca Avustralya'da ihtisaslaşmış mağazalar zincirleri bulunmaktadır. Bunlar; David Jones, Myer, Kmart, Target, Orotan, Big W, Harvey Norman, JB Hi-Fi, Bunnings, Mitre 10, Tradelink gibi ev eşyası, giyim, aksesuar, ayakkabı mobilya, elektrik, elektronik, iletişim ürünleri, beyaz eşya, inşaat malzemeleri, hırdavat gibi çeşitli konularda faaliyet göstermektedir.

Süpermarket zincirleri gıda üzerinde yoğunlaşmakla birlikte, çok çeşitli tüketim maddeleri de satmaktadırlar. Avustralyalı büyük mağaza zincirleri genelde diğer ülkelerde bulunan kendi alım temsilcileri kanalıyla mal tedariklerini sağlamaktadırlar. Bu çerçevede, söz konusu temsilcilerle temasa geçmek yararlı olacaktır. Ayrıca, Avustralya perakende piyasasının, büyük rekabetin olduğu ve alıcıların en iyi fiyatı buldukları ülkeden alım yaptıkları bir piyasa olduğunu gerçeği unutulmamalıdır.

Genel olarak, Avustralya'ya mal ithalatında gümrük işlemleri kısa sürede, kolaylıkla tamamlanmakla birlikte, ürün sınıflandırması, gümrük işlemlerinin en etkin bir şekilde yürütülmesi ve olası yanlışların engellenmesi açısından deneyimli Gümrük Komisyoncuları ile çalışılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Gümrük Komisyoncuları/Acentelerinin listesi, eyaletlerin mahalli telefon rehberleri olan sarı sayfalardan <http://www.yellowpages.com.au> temin edilebilmektedir. Ayrıca gümrük acentalığı ve navlun sektörü firmalarının üye olduğu The Customs Brokers and Forwarders Council of Australia Inc isimli sektör kuruluşuna <https://www.austrade.gov.au/contact/faqs/how-do-i-find-a-customs-broker-or-freight-forwarder-in-australia> internet adresinden ulaşmak mümkündür.

Diğer taraftan, Avustralya elektronik ticaretin son derece yaygın kullanıldığı bir perakende pazarına sahiptir. Avustralya'da son beş yıldır sürekli olarak büyüme gösteren ve cep telefonlarına ilaveten tabletlerin de kullanımının yaygınlaşması ile artış hızı yükseliş trendinde olan online perakende sektörünün, başta ev tekstili, hazır giyim, ayakkabı ve mücevher sektörleri olmak üzere ülkemiz ihracatçıları için de önemli bir potansiyel sunduğu değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, ülke genelinde düzenlenen fuarlara firmalarımızın katılması yararlı olacaktır. Günümüzde firma iletişim bilgileri tedariki yolu ile dış ticareti arttırılma olanakları sınırlı düzeyde kalmakta, kişisel temas ve tanıtım büyük önem kazanmaktadır. Potansiyel alıcılara en etkili tanıtım, doğrudan temas ve ürünleri sergilemek, göstermek ve bilgilendirmekten geçmektedir. Ayrıca, iş insanlarının karşılıklı ve sürekli olarak temas içinde olmaları ve birbirlerinin faaliyetlerinden bilgi sahibi olmaları önem taşımaktadır.

Avustralya ile Türkiye arasında karşılıklı ticari ilişkilerinin devamını veya iş hayatını etkileyecek siyasi veya ticari herhangi bir sorun bulunmamaktadır. Ancak Türkiye'nin Avustralya'ya ihracatının daha fazla arttırılmasının önündeki en büyük engel, zaman farkı, uzaklık ve Avustralya'nın Çin, Tayland, Hindistan gibi ucuz mal üreten ülkelere yakın olması ve bölge ülkeleri ile ticarete ağırlık vermesi olduğu düşünülmektedir.

- Para Kullanımı (kredi kartı, çek dahil)

Avustralya'nın para birimi Avustralya doları (A\$) olup, banknotlar 5, 10, 20, 50, 100 A\$'lık birimler halinde, madeni paralar ise 1, 2\$'lık birimler halinde basılmaktadır. Ayrıca, 1 A\$= 100 Cent (c) olup, 5, 10, 20, 50 Centlik madeni paralar şeklinde yürürlüktedir.

- Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi uygulaması

Diplomatik, Hizmet, Hususi ve Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir.

Avustralya'ya gelecek olan Türk vatandaşları Türkiye'deki Avustralya temsilciliklerinden vize almak zorundadırlar.

Detaylı bilgi Ankara'daki Avustralya Büyükelçiliği'nin web sitesinden (<https://turkey.embassy.gov.au>) alınabilmektedir.

Avustralya gümrüklerinde oldukça katı kurallar mevcuttur. Bütün hayvanların, hayvansal ürünlerin, gıda maddelerinin, bitki ve bitkisel ürünlerin ülkeye sokulabilmesi için karantina kontrolünden geçmesi gerekmektedir; bu nedenle havaalanında yolcular bu tür ürünleri gümrük görevlilerine deklare ettirmelidirler. Bununla birlikte Avustralya dolarının ülkeye sokulmasında herhangi bir yasaklama yoktur. Ancak 10.000 A\$ üstündeki meblağların bildirilmesi gerekmektedir. Konuyla ilgili ayrıntılı bilgi <https://www.austrac.gov.au/individuals/travelling-and-australia-money> adresinde yer almaktadır.

- Resmi Tatiller (milli gün vb) ve Mesai Saatleri

Çalışma saatleri genelde 09:00 – 17:00 arasındadır. Mağazalar ve alışveriş merkezleri Perşembe günleri 21:00'a kadar, haftanın diğer günleri saat 18:00'e kadar açıktır. Bankalar, Pazartesi-Perşembe 09:00–16:00, Cuma: 09:00 – 17:00'a kadar açıktır.

Türkiye'nin Sidney ve Melburn Başkonsoloslukları 09:00 – 16:00 arası hizmet vermektedir.

Resmi Tatil Günleri:

25 Aralık Noel Tatili

27 Aralık Boxing Day

01 Ocak -Yeni Yıl

26 Ocak -Ulusal Gün

25 Nisan -Anzak Günü

Paskalya Tatili (Nisan ayının 2. pazarı)

Haziran ayının ikinci pazartesi – Kraliçe'nin doğum günü olarak kutlanır.

Bunlarla birlikte her eyaletin farklı resmî tatilleri bulunabilmektedir.

- Yerel Saat

Avustralya'da üç zaman dilimi vardır, Doğu, Merkez ve Batı. Doğu dilimine Sidney, Melburn, Kanberra, Brisbane, Cairns şehirleri dâhildir. Türkiye'de yaz saati uygulanırken 7 saat ilerdedir. Kış saati uygulandığında ise fark 9 saate çıkmaktadır.

Avustralya Doğu Standart Zamanı: GMT + 10 saat

5. Şirket Kuruluşu ve İş Yapma ile ilgili Bilgiler

- Şirket Türleri (temsilcilik ofisi, yabancı şubesi, ticari acenta dahil)

Avustralya'da ticari faaliyetler, şahıs (sole proprietorship), ortaklık (partnership), ortak girişim (joint venture), tröst (trust) ya da şirket (company) kurarak yapılabilmektedir.

- Şirket Kurma Prosedürü (Başvuru merci, başvuru yapmaya yetkili kişi, istenen evraklar, kuruluş sermayesi vb.)

Dünya Bankası Doing Business 2020 Raporunda, Avustralya’da işletme kurmak için 3 farklı işlemin gerektiği ve bu işlemlerin 2 işgününde tamamlandığı ifade edilmektedir. Aşağıda bahse konu üç işlemin detayları sunulmaktadır. Diğer yandan Avustralya, IMD Global Competitiveness Report 2024’te 67 ülke arasında 13. sırada yer almıştır. Bu, 2023 yılında 19. sırada bulunan Avustralya’nın önemli bir yükseliş gösterdiğini ve son 13 yılın en yüksek sıralamasına ulaştığını göstermektedir.

Tablo 8: Avustralya’da İşletme Kurma İşlemleri

İşletme kurmak için yapılması gereken işlemler	İşlem süresi	Maliyet
Avustralya Menkul Kıymetler ve Yatırımlar Komisyonu’na (Australian Securities and Investment Commission, ASIC) ASIC Form 201 numaralı “Application for Registration as an Australian Company” dilekçe ile başvurulması ve Şirket Statüsü (Certificate of Incorporation) ile Şirket Numarası (Australian Company Number, ACN) alınması gerekmektedir.	1 işgünü	611 AUD
Yabancı firmalar Avustralya’da şube açabilmektedirler. Eğer yabancı bir firma Avustralya’da şube açmak isterse, Şirketler Kanunu (the Corporations Act) çerçevesinde yabancı şirket (foreign company) olarak tescil işlemini gerçekleştirmekle mükelleftir. Bahse konu işlem için, firmanın faaliyet gösterdiği ülkedeki Şirket Statüsü ve diğer ilgili belgelerin onaylı kopyaları ile birlikte, başvuru formu (Form 402, Corporations Act 2001) doldurularak Avustralya Menkul Kıymetler ve Yatırımlar Komisyonu’na (ASIC) müracaat edilmesi gerekmektedir. Avustralya’da şube açan yabancı firmaların kayıtlı ofislerinin Avustralya’da bulunması ve en az bir yerel yönetici tahsis edilmesi zorunludur. Tescil işleminin tamamlanmasını müteakip, yabancı firmaya Avustralya Kayıtlı Kurum Numarası (Australian Registered Body Number, ABRN) tahsis edilmektedir.	1 işgünü	611 AUD
Avustralya Vergi İdaresi’nden (Australian Tax Office, ATO) Vergi Numarası (Australian Business Number, ABN) alınması gerekmektedir.	İnternet üzerinden başvuru yapılabilme ve 14 gün içerisinde gönderilmekte	Yok
İşçi tazminatı (Worker Compensation) için bir sigorta şirketine kayıt olmak	1 işgünü	Yok

Avustralya yasalarına göre, ticari şirketler kendi adına varlıklarını tutabilen ayrı tüzel kişiliklerdir ve kendi yükümlülüklerinden sorumludur. Avustralya’da özel (proprietary) ve halka açık (public) olmak üzere iki şirket türü bulunmaktadır. Halka açık şirketler Avustralya Menkul Kıymetler Borsası’na (the Australian Securities Exchange) kote olabilmektedir. Özel şirketlerin Avustralya içerisinde kayıtlı ofisinin olması gerekmele birlikte, pay sahiplerinin ikametine ve minimum sermaye miktarına ilişkin bir kısıtlama bulunmamaktadır.

Yabancı firmalar Avustralya’da şube açabilmektedirler. Eğer yabancı bir firma Avustralya’da şube açmak isterse, Şirketler Kanunu (the Corporations Act) çerçevesinde yabancı şirket (foreign company) olarak tescil işlemini gerçekleştirmekle mükelleftir. Bahse konu işlem için, firmanın faaliyet

gösterdiği ülkedeki Şirket Statüsü ve diğer ilgili belgelerin onaylı kopyaları ile, Avustralya Menkul Kıymetler ve Yatırımlar Komisyonu'na ilgili başvuru formunu (Form 402, Corporations Act 2001) doldurarak müracaat etmeleri gerekmektedir. Avustralya'da şube açan yabancı firmaların kayıtlı ofislerinin Avustralya'da bulunması ve en az bir yerel yönetici tahsis edilmesi şarta bağlanmıştır. Tescil işleminin tamamlanmasını müteakip, yabancı firmaya Avustralya Kayıtlı Kurum Numarası (Australian Registered Body Number, ABRN) tahsis edilmektedir. Şubenin Avustralya'da faaliyete geçmesini müteakip, şube yetkilisi yabancı şirketin yıllık hesaplarını beyan etmek ve diğer raporlama sorumluluklarını yerine getirmekle mükelleftir. Konu ile ilgili detaylı bilgilere <https://asic.gov.au/for-business/registering-a-company/steps-to-register-a-company/foreign-companies/> adresinden ulaşılması mümkündür.

Yabancı yatırımcıların Avustralya'da mevcut şirketlere ortak olmaları veya kendi şirketlerini kurması kolaydır. Yabancı bir şirketin çeşitli şirket türleri arasından seçim yapma imkanı bulunmaktadır. Avustralya Şirketler Kanunu'na (the Corporations Law) göre hükmi şahsiyet, otomatik olarak bir Avustralya şirketi olarak kaydedilebilmektedir. Böylece, Avustralya genelinde iş yapabilme imkânı elde edilmekte olup, eyaletler ile bölgelerde ayrıca kayıt olmalarına gerek bulunmamaktadır. Avustralya'da faaliyette bulunacak şirketler muhasebe, mali dokümanlar, yıllık gelirler, genel kurul denetimleri ve kamuya açık kayıtlı ofis bulundurma konuları bakımından Şirketler Kanunu'na uymak zorundadırlar.

Yabancı şirketin, tamamen kendisinin sahibi olduğu ve hisse senedi çıkartmak istemediği bir yan-şirket kurmak istemesi halinde, en uygun şekil bir adi şirket kurmaktır. Zira adi şirket kuruluşunda uygulanan mevzuat daha basittir ve kuruluş maliyeti halka açık bir şirketten daha düşüktür. Ayrıca, bu şirket her an halka açık bir hale dönüştürülebilir. Ancak, bütün kolaylığa rağmen her zaman hukuki ve mali bir uzmanın yardımlarından yararlanmakta fayda görülmektedir.

Yabancı şirketler, Avustralya'da bağlı ortaklık (subsidiary) da kurabilmektedir. Bu amaçla yeni bir şirket kurulabileceği gibi, Avustralyalı bir şirketin satın alınması da mümkündür.

Yabancı şirketler Avustralya'da temsilcilik de açabilmektedir ancak temsilciliklerin ticari faaliyette bulunmaları mümkün değildir. Temsilcilik ofislerinin faaliyetleri, ticari nitelikte olmayan tanıtım ve reklam gibi faaliyetleri gerçekleştirmek ve irtibat bürosu olarak hizmet vermek ile sınırlandırılmıştır.

Yabancı şirketler de dahil olmak üzere, Avustralya'da faaliyet gösteren şirketler ticari faaliyetlerine son verseler dahi şirket feshedilmedikçe şirket tescilleri ASIC'de kayıtlı kalmaya devam etmektedir. Bu durumda, yıllık denetleme ücretinin ödenmesi dâhil olmak üzere ticari faaliyetini sonlandıran şirketler yasal gerekliliklere tabi olmaya devam etmektedirler. Şirketin feshi ise ancak Avustralya Menkul Kıymetler ve Yatırımlar Komisyonu'na yapılacak fesih başvurusu ile gerçekleşmektedir ve bahse konu işlem sonrası şirketin varlığı sona ermektedir. Konu ile ilgili detaylı bilgilere <https://asic.gov.au/for-business/closing-your-company/> adresinden ulaşılması mümkündür.

Avustralya'da şirket kurmaya ilişkin temel esaslar Şirketler Kanunu'nda (1989) yer almaktadır. Bu kanun hükümleri çerçevesinde, Avustralya'da faaliyet gösteren bütün şirketlerin kayıtları, Avustralya Menkul Kıymetler ve Yatırım Komisyonu (ASIC-Australian Securities and Investment Commission) tarafından tutulmaktadır.

Avustralya'da herhangi bir eyalet içerisinde firma kaydını gerçekleştiren yabancı şirketler diğer bütün eyalet ve bölgelerde de ticari faaliyetlerini gerçekleştirebilirler. Birçok yabancı menşeli şirket, Avustralya'da kurulmuş iştirakleri üzerinden faaliyette bulunmaktadır. Bu iştirakler hem sınırlı sorumluluğa hem de ayrı bir hukuki statüye sahiptirler.

Avustralya’da bir şirket, Avustralya Menkul Kıymetler Borsası’na kayıtlı olup halka açık bir şirket (public) olabilir veya sınırlı hisseli bir “proprietary” şirket (halka açık olmayan şirket) olabilir. Avustralya’da faaliyet göstermek isteyen yabancı şirketler, ASIC’a yabancı şirket olarak kayıt yaptırmakla yükümlüdürler. Yabancı şirket olarak kayıt yaptırma esnasında aranan şartlar aşağıda listelenmektedir:

- Bildirim yapılabilmesi için yerel temsilcinin (kişi ya da şirket) atanması,
- Avustralya’da kayıtlı şirket ofisinin belirlenmesi,
- Şirket tüzüğü’nün son değişikliklerle birlikte güncel halinin ibrazı,
- Şirket ticaret sicilinin güncel halinin ibrazı,
- Şirket yöneticilerinin listesinin bildirilmesi, eğer Avustralya’da yerleşik olan var ise bu kişi ile yapılmış memorandumun başvuruya eklenmesi.

Avustralya dışında yaşayanların Avustralya’da şirket kurması durumunda en az bir şirket yöneticisi ya da şirket sekreterinin Avustralya’da ikamet etmesi zorunludur. Halka açık şirketlerde ise en az iki şirket yöneticisinin Avustralya’da ikamet etmesi zorunluluğu vardır.

Avustralya’daki her şirketin kanunen defter tutma zorunluluğu vardır.

Şirket faaliyete geçtikten sonra uyması gereken ilave yükümlülükler ise şu şekildedir:

- Şirketin kayıtlı ofisinin iş saatleri içerisinde açık olması,
- Şirket isminin görülebilir şekilde belirtilmesi,
- Şirket isminin ve ARBN numarasının tüm halka açık dokümanlarda belirtilmesi,
- Yerel bir çalışan kullanılmaya devam edilmesi,
- Yıllık finansal raporların ASIC’a sunulması,
- Kayıtların güncel tutulması

- Sigorta

Avustralya’da, sosyal güvenlik sistemi emeklilik (superannuation) dışında primsiz olup, bütün yardımlar devletçe karşılanmaktadır. Sağlık hizmetleri de bu çerçevede devlet (Medicare) tarafından sağlanmaktadır.

Sosyal güvenlik, Federal Hükümetin sorumluluğunda olup, Beşeri Hizmetler Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Bakanlık sosyal güvenlik hizmetini, emeklilik ve sağlık gibi bir kısım alanlar dışında eyaletlerde “Centrelink” (Sosyal Güvenlik Kurumu) aracılığıyla yürütmektedir. Centrelink, kişilere bir merkezden sosyal güvenlik ödemeleri hakkında bilgi ve yardım sağlayan ve iş bulmalarına yardımcı olan bir devlet kuruluşudur. Avustralya sosyal güvenlik sisteminin dört temel özelliği bulunmaktadır:

- Sosyal güvenlik yardım ve hizmetleri, ülkede daimi ikamet hakkı olan herkesi kapsamaktadır.
- Sosyal güvenlik aylık ve ödeneklerinin miktarı, ilgilinin Avustralya’da veya Avustralya dışında başka bir ülke veya ülkelerden elde ettiği gelirlerin miktarı ve/veya sahip olduğu malvarlıklarının değeri dikkate alınarak tespit edilmektedir. Bu tür gelir ve malvarlıklarının belirli bir düzeyi aşması halinde aylık ve ödemelerin miktarı azaltılmakta ve belli bir üst sınırı aşması halinde ise tamamen kesilmektedir.
- Bazı sosyal güvenlik ödenekleri için öngörülen sürelerin hesaplanmasında, ilgilinin Avustralya’da ikamet ettiği süre göz önüne alınmaktadır.

Sosyal Güvenlik Yasasında öngörülen sosyal güvenlik yardım ve hizmetleri; Yaşlılık Aylığı, Maluliyet Destek Aylığı, Dul Aylığı, Hastalık Ödeneği, Aile Yardımı, Analık Ödeneği başta olmak üzere çok çeşitli kalemlerden oluşmaktadır.

Sosyal güvenliğin bir başka boyutu da emeklilik (superannuation) konusudur. Bir iş sahibi olup, yanında eleman çalıştıran herkesin emeklilik ile ilgili yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu kapsamda işveren ve çalışan kişi tanımları yapılmış, ödenmesi gereken prim miktarı belirlenmiştir. Buna göre, belirli bazı istisnaların dışında, işverenin ödemesi gereken prim miktarı hesaplanmakta ve bunun ödenmemesinin ciddi cezai yaptırımları bulunmaktadır. Bunun oranı ücretin minimum %9,5'i olup, bu kesintinin işveren tarafından yatırılması gerekmektedir.

Avustralya vatandaşı olmamakla birlikte, Avustralya'da devamlı ikamet izni bulunanlar için de bu ödemenin yapılması gerekmektedir. Bu konuda ayrıntılı bilgi Avustralya Vergi İdaresi'ne ait <https://www.ato.gov.au/Super/> adresli internet sitesinde yer almaktadır.

Öte yandan çalışanların hastalık, kaza gibi durumlarla karşılaşmaları halinde mağduriyetlerini önlemek amacı ile "Workcover" olarak nitelendirilen bir uygulama bulunmakta olup, bu konudaki düzenlemeler eyalet hükümetlerince yürütülmektedir.

- Bankacılık Mevzuatı

Avustralya'da ödemelerde yasal olarak sadece Avustralya doları kullanılmaktadır. Yabancı ülke paraları, uluslararası havaalanlarında, bankalarda, büyük otellerde ve çok yaygın olmayan döviz ofislerinde değiştirilebilir.

Avustralya'daki bankalar kendi aralarında büyük bir rekabet içindedir. Avustralya'da yirmiye yakın ulusal ve çok sayıda da uluslararası bankacılık grubu vardır. Büyük bankaların, tüm şehir ve eyalet merkezlerinde şubeleri bulunmaktadır. Avustralya'da 50 civarında banka faaliyette bulunmakta ve 15,000 kadar ATM bulunmaktadır.

Bankaların mesai saatleri Pazartesi-Perşembe günleri 9:30-16:00, Cuma günleri 9:30-17:00 arasındır.

Avustralya mali sisteminin üç parçadan oluştuğu söylenebilir. Bunlar, bankalar gibi mali teşebbüsler, düzenleyici kuruluşlar olan Reserve Bank ve Australian Prudential Regulation Authority (APRA)'dır.

Avustralya Merkez Bankası (Reserve Bank), www.rba.gov.au , 1998 yılına kadar ticari bankaların gözetiminden sorumlu iken 1 Temmuz 1998 tarihinden itibaren, bu sorumluluk APRA tarafından üstlenilmiş ve Merkez Bankası para politikasından ve mali istikrardan sorumlu olmuştur.

Bütün havaalanlarında döviz büroları mevcuttur. Avustralya'ya ziyarette bulunacak kişilerin paralarını havaalanlarında ya da banka şubelerinde bozdurmaları tavsiye edilmektedir. Ayrıca, on bin doların üzerinde olan para giriş ve çıkışları yetkili makamlara bildirilmek zorundadır.

Başka yerlerde zor olabileceği için seyahat çekleri büyük otellerde ya da banka şubelerinde nakde çevirebilmektedir. Bazı bankalar seyahat çeklerini nakde çevirirken belli bir ücret talep edebilmektedir.

- Vizeler (Çalışma, oturma izinleri, geçici çalışma vizesi, başvuru merci gibi bilgiler)

Avustralya'ya seyahat gerçekleştirmek isteyen kişilerin başvurabileceği vize türleri seyahat amacı ve kişinin durumuna göre değişebilmektedir.

Department of Home Affairs geçici ve daimi oturma vizesi vermekte ve vatandaşlık başvuruları ile ilgili kararları almaktadır (<https://immi.homeaffairs.gov.au/>). Seyahat edecek kişinin kendi durumu ve seyahat amacına uygun olan vize türünü bulmak için <https://immi.homeaffairs.gov.au/visas/getting-a-visa/visa-finder> adresi üzerinden “Visa Finder” gerecini kullanmaları gerekmektedir. Birçok vize türüne buradan başvuru gerçekleştirilmektedir.

Resident Return vizeleri

Kişinin Avustralya’da, güncel ya da eski daimi oturma izninin bulunması ve yurtdişına gidip, Avustralya’ya daimi oturma izniyle dönmek istemesi durumunda, bir Resident Return vizesi (RRV) için başvuruda bulunması gerekebilir. Güncel daimi oturma vize süresinin dolmuş olması ya da dolmaya yakın bulunması durumunda, bu vizeyi almak gerekmektedir. RRV, yolculuk olanağının geçerlik süresi içinde, yurtdişına seyahat edilmesine ve daimi oturma izni ile Avustralya’ya dönüş yapılmasına izin veren, kalıcı bir vizedir. Vize sahibinin Avustralya’da sürekli olarak kalmasını sağlar. Yurt dişına gitme niyetinin olmaması durumunda, RRV vizesine başvurulması gerekmemektedir. RRV ile ilgili daha fazla bilgi, <https://immi.homeaffairs.gov.au/visas/getting-a-visa/visa-listing/resident-return-visa-155-157> adresli internet sitesinde yer almaktadır.

Ziyaret vizeleri

Geçici ziyaretçilerin, Avustralya’da kalacakları sürenin tamamı için vize almak üzere başvuruda bulunmaları gerekmektedir. Ziyaretin amacına göre değişik bir dizi geçici vize bulunmakta olup her vizenin özel koşulları vardır.

Çalışma vizeleri

 lkeye alışma amaçlı seyahat etmek isteyen kişilerin çalışma vizesi altında yer alan vize türlerinden kendilerine uygun olana başvurmaları gerekmektedir. Alınabilecek vize türü kişinin ne kadar süre Avustralya’da kalmak istediğine bağlı olup genellikle “beceri eksikliği listesi”nde yer alan bir mesleğe sahip olunması gibi şartlar aranabilmektedir.

Geçici alışma vizeleri

Bu vizeler, Avustralya işgücü piyasasındaki beceri eksikliklerini gidermek için  ng r lm ş ve Avustralya’da iş teklif edilen kişilere verilmektedir. Geçici Beceri Eksikliği (TSS) vizesi ve Mevsimlik İşçi Programı dahil olmak üzere Avustralya’ya çeşitli geçici çalışma vizeleri vardır. Geçici Beceri Eksikliği (TSS) vizesi, Geçici alışma (Nitelikli) vizesinin (alt sınıf 2018) yerini alan yeni bir vize olup yabancı işçilerin Avustralya’da dört yıla kadar zorunlu bir işte çalışmasına izin vermektedir (Bkz. Kısa Vadeli Nitelikli Meslek Listesi veya Orta ve Uzun Vadeli Stratejik Beceriler Listesi). Bu vizeye hak kazanabilmek için yabancı işçilerin onaylı bir Avustralyalı işverenden iş teklifi alması, iş için gereken beceri ve niteliklere sahip olması ve İngilizce dil gereksinimlerini karşılaması gerekir.

Mevsimlik İşçi Programı ise yabancı işçilerin tarım, ormancılık ve balıkçılık gibi sektörlerde çalışmak üzere altı aya kadar Avustralya’ya gelmelerine izin verir. Yine, bu vizeye hak kazanabilmek için, yabancı işçilerin onaylı bir Avustralyalı işverenden iş teklifi alması, iş için gereken beceri ve niteliklere sahip olması ve İngilizce dil gereksinimlerini karşılaması gerekir.

Yukarıda belirtildiği gibi çok çeşitli vize türleri bulunmakta olup yalnızca çalışma hususuna yönelik dahi 43 adet vize tipi bulunmaktadır.

Aşağıda listelenmiş olan çalışma vizeleri Avustralya'nın Ankara Büyükelçiliği'nde değerlendirilmekte olup Türkiye, Gürcistan ve Azerbaycan'da ikamet eden kişiler buradan söz konusu vizeye başvurabilmektedirler.

19 Kasım 2016 tarihinden itibaren aşağıdaki vize sınıflarındaki başvurular (Geçici Çalışma (Uluslararası İlişkiler) (vize sınıfı 403) vizesi hariç) internet üzerinden yapılmaktadır.

Online başvuru yapabilmek için <https://www.homeaffairs.gov.au/Trav/Visa/Immi> üzerinden ImmiAccount oluşturulması gerekmektedir.

Geçici Çalışma (Kısa Süreli Çalışma) Vizesi (Vize Sınıfı 400)

Bu vize Avustralya'ya kısa süreli, özel uzmanlık gerektiren ve devamlı olmayan işlerde çalışma veya kısıtlı bazı koşullar altında, Avustralya'nın faydasına ilişkin bir faaliyet veya işte yer alma amaçlı geçici süre için seyahat etmek isteyen kişiler için uygundur.

Geçici Çalışma (Uluslararası İlişkiler) Vizesi (Vize Sınıfı 403)

Bu vize ise Avustralya'ya iki taraflı anlaşmaya bağlı olarak veya yabancı bir hükümeti temsil etme ya da Avustralya'da bir okulda yabancı dil eğitimi verme amaçlı geçici süre için seyahat etmek isteyen kişiler için uygundur.

Geçici Çalışma (vize sınıfı 408)

Bu vize bir Avustralya organizasyonunun daveti üzerine sürekli olmayan kültürel ya da sosyal bir faaliyete katılma veya Avustralya hükümetinin onayladığı bir etkinliğe katılma amaçlı geçici süre için seyahat etmek isteyen kişiler için uygundur.

Çalışma vizesine ilişkin detaylı bilgi <https://immi.homeaffairs.gov.au/visas/getting-a-visa/visa-finder/work> adresli internet sitesinde yer almaktadır.

Avustralya'da oturma izninin alınmasının yanı sıra diğer birçok konudaki faydalı bilgilere Avustralya Göçmen ve Çok Kültürlülük Bakanlığı'nın internet sitesinden ulaşılmaktadır. Diğer taraftan, Avustralya'da firma kurulması veya taahhüt işleri alınması halinde, belirli süreye mahsus personel istihdamı için gerekli olan çalışma vizesi ve oturma izni konularında, aşağıda irtibat bilgileri verilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirlik/Ataşeliklerimizden ayrıntılı bilgi alınması mümkündür.

Melburn Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Level 8/24 Albert Rd, South Melbourne VIC 3205 Melburn/AVUSTRALYA

Tel: 0061/3/968 67 446

Santral: 0061/3/969 60 46

Faks: 0061/3/969 661 04

E-posta: melburn@csgb.gov.tr